

FORDÍTÓ ÉS TOLMÁCS MA

Tárgyleírások (2020/2021) (nappali és levelező)

TANTÁRGYI TEMATIKA

Tantárgy neve: Bevezetés a fordítás elméletébe	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN1101 Levelező: BTMFTL1101 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás Nappali: heti 1 óra Levelező: 7 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: Az előadások célja, hogy elméleti szempontból megalapozza a nyelvi közvetítés gyakorlatát, áttekintse a fordításra vonatkozó különböző elméleteket és modelleket. A tantárgy olyan háttérismereteket közvetít, amelyek birtokában a fordítók képesek feladataikat magas színvonalon, a megrendelő elvárásainak és a fordítás etikai normáinak megfelelően ellátni.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató megismeri a fordítási tevékenység elméleti kérdéseit. Elsajátítja a fordítás modelljeit, működését, etikai kódexeit. Megismeri az interkulturális közvetítés sajátosságait.	
képesség: Képes elméleti és módszertani ismereteit hatékonyan hasznosítani a fordítás terén. Képes olyan szöveget alkotni, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is.	
attitűd: Kíváncsi a szakma fejlődésére. Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.	
autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Legjobb tudása szerint képviseli a szakterület szakmai és etikai alapértékeit. Betartja a szakmai etikai szabályokat.	
Tantárgy tematikus leírása: Előadás: A tárgy féléves programjának kifejtése, 14 téma félévente.	
1. A nyelvészeti fordításelmélet keletkezése 2. A fordítói tevékenység jellege, eszköze, tárgya, a fordítás mint szakma, mint tantárgy, mint kutatási tárgy 3. Fordításelmélet és szociolingvisztika (egyéni beszéd-sajátosságok visszaadása, tájnyelvi jellegzetességek visszaadása) 4. Az ekvivalens nélküli lexika fordítása	

5. Fordíthatóság, fordíthatatlanság
6. Fordításelmélet és pszicholingvisztika (percepció és produkció a fordításban)
7. Fordításelmélet és szövegnyelvészet (kohézió és koherencia, informatív, expresszív és operatív szövegek fordítása)
8. A fordítás folyamatának nyelvészeti modelljei (denotatív modell, transzformációs modell)
9. A fordítás folyamatának nyelvészeti modelljei (szemantikai modell, az ekvivalencia szintek modellje)
10. Az ekvivalencia fogalma a fordításelméletben (formális ekvivalencia, szöveg-ekvivalencia).
11. Az ekvivalencia fogalma a fordításelméletben (dinamikus ekvivalencia, az ekvivalencia fogalmának tagadása)
12. A nyelvészeti fordításelmélet legfontosabb képviselői (R. Jakobson, J. Catford, E. Nida, P. Newmark)
13. A nyelvészeti fordításelmélet legfontosabb képviselői (G. Steiner, G. Toury, J. P. Vinay és J. Darbelnet)
14. A fordítás mint kulturális transzfer.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, rendszeres óralátogatás.

Szemináriumi dolgozat: A fordításelmélet tárgyköréből választott téma bemutatása 7-8 oldalnyi terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően.

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Aláírás / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A szemináriumi dolgozat értékelése háromfokozatú: ötfokozatú (1–5).

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a kollokvium osztályzatába: 30%.

Kollokvium: egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása.

A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Klaudy Kinga 1999. *Bevezetés a fordítás elméletébe*. Budapest: Scholastica.
2. Drahotová-Szabó Erzsébet 2015. *Fordíthatóság, fordíthatatlanság és ami közöttük van. A kultúraspecifikus nyelvi elemek átültetéséről*. Szeged: Grimm Kiadó.
3. Heltai Pál 2014. *Mitől fordítás a fordítás? Válogatott fordítástudományi tanulmányok*. Budapest: Eötvös József Könyvkiadó.
4. Albert Sándor 2011. „A fővényre épített ház”. *A fordításelméletek tudomány- és nyelvfilozófiai alapjai*. Budapest: Áron Kiadó.
5. <https://www.youtube.com/watch?v=hO9vIbQxRbI>
6. Horváth Ildikó (szerk.) 2015. *A modern fordító és tolmács*. Budapest: Eötvös Kiadó.
7. Stolze, Radegundis 2008. *Übersetzungstheorien. Eine Einführung*. Tübingen: Günter Narr Verlag.
8. Munday, J. 2001. *Introducing Translation Studies – Theories and Applications*. London and New York: Routledge.

Ajánlott irodalom:

1. Károlyi Krisztina-Fóris Ágota (szerk.) 2015. *A fordítás titkos ösvényein - Doktori kutatások Klaudy Kinga tiszteletére II*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
2. Simigné Fenyő Sarolta 2007. *A fordítás mint közvetítés*. Miskolc: STÚDIUM
3. Klaudy Kinga 2007. *Nyelv és fordítás. Válogatott fordítástudományi tanulmányok*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
4. Klaudy Kinga (szerk.) 2003. *Fordítás és tolmácsolás az ezredfordulón. 30 éves az ELTE BTK Fordító és Tolmácsképző Központja. Jubileumi évkönyv*. Budapest: Scholastica. (Kurián Ágnes, Szabari Krisztina vagy Horváth Ildikó tanulmánya)
5. Klaudy Kinga 2003. *Languages in Translation*. Budapest: Scholastica.
6. Albert Sándor 2003. *Fordítás és filozófia. A fordításelméletek tudományfilozófiai problémái & Filozófiai szövegek fordítási kérdései*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
7. Kußmaul, Paul 2007. *Verstehen und Übersetzen. Ein Lehr- und Arbeitsbuch*. Tübingen: Günter Narr Verlag.
8. Joó Etelka 2008. *Translation in Theorie und Praxis*. Nyíregyháza: Bessenyei Könyvkiadó.
9. Reiß, K. – Vermeer, H. J. 1994. *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*. Tübingen: Niemeyer.
10. Hönig, H. G.–Kußmaul, P. 1991. *Strategie der Übersetzung*. Tübingen: Narr.
11. Newmark, P. 1988. *A textbook of translation*, Hempstead: Prentice Hall International.

Tantárgy neve: Bevezetés a terminológiába	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN1102 Levelező: BTMFTL1102 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás Nappali képzésben: heti 1 óra Levelező képzésben: 7 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy elméleti áttekintést adjon a leendő fordítóknak a legfontosabb terminológiai fogalmakról és problémákról. A bevezető kurzus során a hallgatók megismerkednek a terminusok legfontosabb ismérveivel, betekintést nyernek a terminológiai munkába, a terminusok fordítása során felmerülő problémákba. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri és átlátja a terminológia elméleti és gyakorlati alapelveit. Ismeri a terminológiai segédeszközöket. képesség: Képes terminológiai felkészülés és információkeresés végzésére. Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven. Képes terminológiai gyűjteményeket készíteni. attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Nyitott a terminológiai fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kreatív problémamegoldás jellemzi terminológiai tevékenységét. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki a terminusok fordításakor. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: A tárgy féléves programjának kifejtése, 14 téma félévente. <ol style="list-style-type: none"> 1. A terminológiai kutatások rövid története 2. Terminológiai iskolák, a magyar terminológia a XX. században és napjainkban 3. Szaknyelv és terminológia; a szaknyelvi terminusok fő jellemzői 4. A terminológiai rendszer, az osztályozás elvei, terminus és terminológia 5. A terminológiai rendszer felépítése 6. A terminológus 7. Terminológia a fordítástudományban 8. A terminológiai szemléletmód 9. Terminológia és lexikográfia 10. Terminológia és fordítás, A fordítás terminológiai problémái 11. A fordító által végzett terminológiai munka I. 12. A fordító által végzett terminológiai munka II. 13. Terminológiai adatbázisok I. 14. Terminológiai adatbázisok II. 	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, rendszeres óralátogatás.

Szemináriumi dolgozat: a terminológia tárgyköréből választott téma bemutatása 7-8 oldalnyi terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően.

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Aláírás / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A szemináriumi dolgozat értékelése háromfokozatú: ötfokozatú (1–5).

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a kollokvium osztályzatába: 30%.

Kollokvium: egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása.

A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Fischer Márta 2018. *Terminológia és fordítás*. Pécs: Institutio Könyvkiadó.
2. Tamás Dóra Mária: A fordító mint terminológus. In: Horváth Ildikó (szerk.) 2015. *A modern fordító és tolmács*. Budapest: Eötvös Kiadó. 47-66.
3. Fóris Ágota 2006. *Hat terminológiai lecke*. Pécs: Lexikográfia Kiadó.
4. Fischer Márta 2010. *Terminológia a szakmai kommunikáció szolgálatában*. In: Dobos Csilla (szerk.) Szaknyelvi kommunikáció. Tinta Könyvkiadó: Budapest. 51-72.
5. Heltai Pál: *Szakfordítás és irodalmi fordítás* In: Szaknyelv és szakfordítás. Tanulmányok a Szent István Egyetem Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének kutatásaiból. Szent István Egyetem: Gödöllő. 2002. 38-46.
6. Fóris Ágota 2007. *A terminológia megújításának feladatai: a műszaki-tudományos terminusok rendszerezése*. Magyar Nyelv. 103. évf. 55–66.
7. Kurtán Zsuzsa 2003. *Szakmai nyelvhasználat*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
8. Bausch, K.-H. – Schewe W. H. U. – Spiegel, H.-R. 1976. *Fachsprachen: Terminologie – Struktur – Normung*. Berlin–Köln: Beuth Verlag GMBH.

Ajánlott irodalom:

1. A magyar fordítástudományi terminológiáról. 2007. In.: Klaudy Kinga: *Nyelv és fordítás*. 2007. Budapest: Tinta Kiadó. 27-33.
2. Várnai Judit Szilvia (2005): Európai Unió terminológia és fordítás – múlt és jelen. *Fordítástudomány VII, 2, 5-15*.
3. Gulyás Róbert (2005): Magyar terminológia az EU-intézményekben. *Fordítástudomány VII, 2, 17-27*.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Bevezetés a fordítás gyakorlatába – Átváltási műveletek	Nappali: BTMFTN1103
	Levelező: BTMFTL1103
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens; Lévai Asztalos Erzsébet, nyelvtanár	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra /hét Levelező: 14 óra /félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A kurzus során a hallgatók megismerik az alapvető fontosságú lexikai és grammatikai átváltási műveleteket, azok alkalmazását, nyelvészeti és kulturális hátterét. Az anyanyelv és az idegen nyelv rendszerének összehasonlítása, a sajátosságok és különbségek vizsgálata történik, valamint a fordításokban a kontrasztív nyelvészeti és szövegnyelvészeti szempontok érvényesülésének elemzése. A tárgy feladata, hogy olyan fordítástechnikai eszköztárral ismeresse meg a leendő fordítókat, mely alapvető ismereteket és segítséget nyújt majd a gyakorlatban.	

Fejlesztendő kompetenciák:**tudás:**

A hallgató megismeri a fordítási tevékenység gyakorlati kérdéseit, az alapvető lexikai és grammatikai átváltási műveleteket.

Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás- és a célnyelven.

képesség:

Képes felismerni és megnevezni a különböző átváltási műveleteket.

Képes a megnevezett átváltási műveletet alkalmazni.

Képes az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak megfelelni.

attitűd:

Nyitott a szakmai fejlődésre.

Nyitott a kritikára, illetve kritikus a szakmai folyamatokkal és saját teljesítményével kapcsolatban is.

Kreatív problémamegoldás jellemzi.

autonómia és felelősség:

A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.

Legjobb tudása szerint képviseli a szakterület szakmai és etikai alapértékeit.

Tantárgy tematikus leírása:**Gyakorlat:**

1. Az átváltási műveletek fogalma és osztályozása. A fordítás folyamata és az átváltási műveletek.
2. Indoeurópai-magyar/ magyar-indoeurópai átváltási tipológia. A lexikai és grammatikai átváltási műveletekről általában.
3. Lexikai átváltási műveletek: jelentések szűkítése és bővítése
4. Lexikai átváltási műveletek: jelentések összevonása és felbontása
5. Jelentések kihagyása és betoldása
6. Jelentések áthelyezése és felcserélése
7. Antonim fordítás, teljes átalakítás, kompenzálás
8. Grammatikai átváltási műveletek: grammatikai konkretizálás és generalizálás
9. Grammatikai felbontás (felemelés) és összevonás (lesüllyesztés)
10. Grammatikai kihagyás és betoldás
11. Grammatikai áthelyezések és cserék
12. A félév során elsajátított ismeretek rendszerezése, összefoglalás.
13. Zárthelyi dolgozat megírása, a félév folyamán készített példatár beadása.
14. A zárthelyi dolgozat és a példatár, valamint a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Zárthelyi dolgozat a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretekből.

Példatár készítése a félév során tanult különféle átváltási műveletekre, példák rendszerezése egy szabadon választott idegen (angol/német) nyelven írt szakirodalmi vagy szépirodalmi mű és annak fordítása, valamint egy szabadon választott magyar nyelven írt szakirodalmi vagy szépirodalmi mű és annak fordítása alapján.

Aláírás és a gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele: a szemináriumokon való rendszeres részvétel, a zárthelyi dolgozat megírása és a példatár benyújtása.

Gyakorlati jegy: értékelése ötfokozatú skálán történik (1-5). Az értékelésbe beleszámít a zárthelyi dolgozat (50%) és a beadott fordítástechnikai példatár (40%). Szemináriumi munka: 10%.

Zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1-5)

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Példatár értékelése: ötfokozatú (1-5).

Kötelező irodalom:

1. Klaudy Kinga 1999. *Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Angol, német, orosz, magyar fordítástechnikai példatárral*. Budapest: Scholastica. (ötödik átdolgozott kiadás).
2. Klaudy Kinga 1999. *Bevezetés a fordítás elméletébe*. Budapest: Scholastica. (ötödik átdolgozott kiadás).
3. Klaudy Kinga 1997. *A fordítás elmélete és gyakorlata. Angol, német, francia, orosz fordítástechnikai példatárral*. Budapest: Scholastica. (3. átdolgozott, bővített kiadás)
4. Klaudy K.–Simigné Fenyő S. 2000. *Angol-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája*. 2. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 322 pp. (2. kiadás)

5. Baker, M. 2011. *In Other Words: A Coursebook on Translation*, 2nd Ed. (First edition published in 1992). London and New York: Routledge
6. Hatim, Basil and Jeremy Munday. 2004. *Translation - An advanced resource book*. London and New York: Routledge

Ajánlott irodalom:

1. Klaudy K.–Salánki Á. 2000. *Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája. 1.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 222 pp. (3. kiadás)
2. Vinay, J.P.–Darbelnet, J. 1995. *Comparative Stylistics of French and English. A methodology for Translation*. Amsterdam: Benjamins.
3. Klaudy Kinga 2002. *Languages in Translation. With illustrations in English, French, German, Russian and Hungarian*. Budapest: Scholastica.
4. Wilss, W. 1996. *Übersetzungsunterricht. Eine Einführung*. Tübingen: Narr.
5. Waliński, Jacek Tadeusz. 2015. Translation procedures. In: *Ways to Translation*, Łódź: Łódź University Press

Tantárgy neve: Fordítás- és tolmácsolástörténet	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN1104 Levelező: BTMFTL1104 Tárgyfelelős intézet: BTK MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás Nappali: heti 1 óra Levelező: 7 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy keretein belül a hallgatók megismerkednek a fordítás és a tolmácsolás történetével, a legfontosabb fordítási elméletekkel, valamint azokkal az ismert írókkal, tudósokkal, filozófusokkal, akik jelentős mértékben hozzájárultak a fordítás és tolmácsolás fejlődéséhez.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Tisztában van a fordító és tolmács szakma történeti fejlődésével. Ismeri a fordítási és tolmácsolási tevékenység elméleti kérdéseit.</p> <p>képesség: Történeti ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát. Képes terminológiai felkészülés és információkeresés végzésére.</p> <p>attitűd: Kíváncsi a szakma történeti fejlődésére. Nytott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.</p> <p>autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	

Előadás:

A tárgy féléves programjának kifejtése, 14 téma félévente.

1. Bevezetés: a fordítás mint paradoxonok sorozata.
2. A tolmácsolás történeti kutatásának keretfeltételei
3. A tolmácsolás és a fordítás kialakulásáról
4. A tolmács a történelemben
5. Fordítás az ókorban
6. Fordítói készségek a reneszánszban
7. Közvetítők Kelet és Nyugat között a XV-XVII. században
8. Írásbeliség és fordítás; a Biblia első fordítása
9. A bibliafordítás néhány kérdése
10. A fordításról való gondolkodás Magyarországon a XVI-XVII. században I.
11. A fordítás mestersége és művészete Magyarországon a XVII-XX. században
12. A modern fordítástudomány kezdetei (Jirzi Levy)
13. A modern francia fordítástudomány megalapítója: Georges Mounin (1910-1993)
14. Vas István (1910-1991) műfordítói munkássága

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, rendszeres óralátogatás.

Szemináriumi dolgozat (5-8 oldal, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően)

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Aláírás / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A szemináriumi dolgozat értékelése: háromfokozatú: ötfokozatú (1-5).

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya: 30%.

Kollokvium: egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása.

A tétel értékelése: ötfokozatú (1-5).

A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1-5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Józán Ildikó 2009. *Mű, fordítás, történet. Elmélkedések.* Budapest: Balassi Kiadó.
2. Szabari Krisztina 2002. *Tolmácsolás. Bevezetés a tolmácsolás elméletébe és gyakorlatába.* Budapest: Scholastica. (15-23. old.)
3. Jankovics Mária 2011. A tolmácsolás és a fordítás kialakulásáról. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények.* Miskolc, VI. évfolyam, 1. szám, 103-109. old.
4. Simigné Fenyő Sarolta 2007. *A fordítás mint közvetítés.* Miskolc: STÚDIUM
5. Hell György 2007. A tolmácsolás és a fordítás történetének kezdetei. *Fordítástudomány.* IX. évfolyam, 2. szám, 85-89. old.
6. Hell György 2009. A fordítás helye a római oktatásban. *Modern Nyelvoktatás.* XV. évfolyam, 1-2. szám
7. Hell György 2010. Fordítói készségek a reneszánszban. *Fordítástudomány.* XII. évfolyam, 1. szám. 31-37. old.
8. Hell György 2011. Fordításfajták Cicerótól Leonardo Bruniiig. *Fordítástudomány* XIII. 2. szám, 88-95. old.
9. Bóna Eszter 2005. Tolmácsok a kora újkori Európa peremén: közvetítők Kelet és Nyugat között. *Fordítástudomány.* 7. évfolyam, 1. szám. 70-74. old.
10. Jantsits Ágnes 2007. A tolmácsolás történetéből. *Fordítástudomány.* IX. évfolyam, 2. szám, 90-97. old.
11. Hell György, A tolmácsolás és a fordítás történetének kezdetei. In: *Fordítástudomány* 2007, IX/2, 85-89. old.
12. Hell György 2009. Írásbeliség és fordítás; a Biblia első fordítása. *Fordítástudomány.* XI. évfolyam, 1. szám, 101-109. old.
13. Ruzsiczky Éva 2003. A bibliafordítás néhány kérdése. *Fordítástudomány.* 5. évfolyam, 1. szám, 5-17. old.
14. Jantsits Ágnes 2007. A tolmácsolás történetéből. *Fordítástudomány* IX. évfolyam, 2.szám, 90-97. old.
15. Burján Monika 2003. A fordításról való gondolkodás Magyarországon a XVI-XVII. században. *Fordítástudomány.* 5. évfolyam, 1. szám, 18-43. old.
16. Valló Zsuzsa 1999. A modern fordítástudomány kezdeteinél: Jirzi Levy (1926-1967).

- Fordítástudomány* I. évfolyam, 1. szám, 114-121. old.
17. Albert Sándor 2000. A modern francia fordítástudomány megalapítója: Georges Mounin (1910-1993). *Fordítástudomány*. II. évfolyam, 1. szám, 96-102. old.
18. Varga Orsolya 2011. Vas István (1910-1991) műfordítói munkássága. *Fordítástudomány*. XIII. évfolyam, 1. szám, 97-108.
19. Klaudy Kinga. A fordítástudomány keletkezése (1. előadás) - Bevezetés a fordítás elméletébe <https://www.youtube.com/watch?v=hO9vIbQxRbI>
20. Jankovics Mária 2011. A tolmácsolás és a fordítás kialakulásáról. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények*, Miskolc, VI. évfolyam, 1. szám, 103–109. old. http://www.matarka.hu/koz/ISSN_1788-9979/BTK_MFI_1_2011/ISSN_1788-9979_BTK_MFI_1_2011_103-109.pdf
21. Eco, Umberto: 2006. *Quasi dasselbe mit anderen Worten: Über das Übersetzen*, München: Hanser
22. Venuti, Lawrence (Hg.): 2004. *The Translation Studies Reader* (2nd ed.), London, Routledge

Ajánlott irodalom:

1. Radó Antal 1909. *A fordítás művészete*. Budapest: Franklin Társulat.
2. Ács Pál: Osztrák és magyar renegátok mint szultáni tolmácsok: Mahmúd és Murád terdzsümán. (Tanulmány)
3. Rónay György, 1973. *Fordítók és fordítások*. Budapest: Magvető Kiadó.
4. Szabó Ede, 1968. *A műfordítás*. Budapest: Gondolat.
5. Tarnóczy Lóránt, 1966. *Fordítókatalauz*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
6. Eco, Umberto: 2006. *Quasi dasselbe mit anderen Worten: Über das Übersetzen*, München: Hanser.
7. Venuti, Lawrence (Hg.): 2004. *The Translation Studies Reader* (2nd ed.), London, Routledge.
8. SiobhanMcElduff 2013. *Roman Theories of translation: Surpassing the Source*. New York: Routledge.
9. Bassnett, Susan 1990. *Translation studies*. London & New York: Routledge.
10. Snell-Hornby, Mary (Hrsg.): 1994. *Übersetzungswissenschaft – Eine Neuorientierung. Zur Integrierung von Theorie und Praxis*. Tübingen/Basel: Francke
11. Snell-Hornby, Mary et al. 1999. *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenburg.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Nemzetközi szervezetek és európai tanulmányok	Nappali: BTMFTN1105
	Levelező: BTMFTL1105
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. Fazekas Csaba, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás Nappali: 1 óra / hét Levelező: 7 óra / félév	Számonkérés módja: Aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadások célja, hogy a leendő nyelvi közvetítők megismerkedjenek a nemzetközi szervezetek kialakulásának történetével, működésével, döntéshozatali módszereivel. A kurzus betekintést nyújt a fontosabb nemzetközi szervezetek feladatrendszerébe, szervezeti felépítésébe, külső- és belső kapcsolatrendszerébe. Az EU intézményrendszerének átfogó bemutatása fontos része a tananyagának.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Ismeri a nemzetközi szervezetekkel kapcsolatos alapvető információkat, működését, feladatrendszerét, amellyel egy fordítónak feltétlenül tisztában kell lennie.</p> <p>képesség: Képes eligazodni a nemzetközi szervezetek rendszerében.</p> <p>attitűd: Nyitott a szakmai szervezetek munkája iránt. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.</p>	

autonómia és felelősség:

- Betartja a szakmai etikai szabályokat.
- Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat.
- Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.

Tantárgy tematikus leírása:**Előadás:**

1. Nemzetközi szervezetek fogalma, kialakulása, meghatározása, az államközi együttműködés elmélete, a szervezeti keretek történeti áttekintése.
2. A nemzetközi szervezetek hatásköre, tagolása, ismérveik és osztályozásuk. A nemzetközi szervezetek tagsága és a megfigyelők.
3. A nemzetközi szervezetek belső működése, szerveik, egymáshoz való viszonyuk. Eljárási szabályok, ügyrend. Döntéshozatal a nemzetközi szervezetekben. A nemzetközi szervezetek költségvetése.
4. A nemzetközi szervezetek külső kapcsolatrendszerei, képviselőik, megfigyelői missziói.
5. Az ENSZ és az ún. ENSZ-család.
6. Az ENSZ-családon kívüli szervezetek
7. Regionális szervezetek. Gazdasági integrációk.
8. A NATO.
9. Az EBESZ.
10. Az Európa Tanács.
11. Humanitárius szervezetek, nem kormányzati nemzetközi szervezetek.
12. Az Európai Unió intézményrendszere.
13. Európai Parlament, Európai Bizottság, Európai Tanács
14. Fordítás és tolmácsolás az EU-ban

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Előadásokon való rendszeres részvétel, prezentáció tartása, kollokvium

Aláírás feltétele: az előadások látogatása, valamint egy egyénileg kiválasztott és az oktatóval egyeztetett nemzetközi szervezetről prezentáció tartása vagy egy 5-8 oldalas szemináriumi dolgozat készítése.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Az előadások anyagáról átfogó írásbeli vizsga.

A vizsga értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Blahó András-Prandler Árpád 2011. *Nemzetközi szervezetek és intézmények*. 3. javított és bővített kiadás, Budapest: Aula
2. Blahó András-Prandler Árpád 2014. *Nemzetközi szervezetek és intézmények*. Budapest: Akadémiai Kiadó (változatlan utánnyomás)
3. Dr. Horváth Zoltán-Tar Gábor 2006. *Nemzetközi szervezetek kislexikona*. HVG-ORAC Kiadó Kft.
4. Lomnici Zoltán (szerk.) 2002. *Intézmények Európában*. Bp: HVG-ORAC.
5. Green, Richard 2008. *Chronology of International Organizations*. Routledge, London

Ajánlott irodalom:

6. Horváth Zoltán 2001. *Útmutató a nemzetközi szervezetek világához: Fogalomgyűjtemény* MH ISM, Budapest
7. Herencsár Lajos, Schottner Krisztina, Vasali Zoltán 2006. *Bevezetés a nemzetközi intézmények és szervezetek világába*. L'Harmattan, Budapest
8. Archer, Clive 1992. *International Organizations*. Routledge, London New York
9. Bindi, Federiga, ed. 2010. *The Foreign Policy of the European Union: Assessing Europe's Role in the World*, Brookings Institution Press

Tantárgy neve:**Fordítástechnika CA I.****Tantárgy Neptun kódja:**

Nappali: BTMFTN1106

Levelező: BTMFTL1106

Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék**Tantárgyelem:** kötelező

Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens, Dennis Robert Engel, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra /hét Levelező: 14 óra gyakorlat/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja, hogy a hallgatók a második idegen nyelvükről is tudjanak tartalmilag, stilisztikailag és nyelviileg helyes fordítást készíteni. A hallgatók második idegen nyelvismeret szintjének felmérését követően az anyanyelv és az idegen nyelv rendszerének összehasonlítása, sajátosságok, különbözőségek megbeszélése történik. Az információszerző olvasás, a lényeglátás, a kulcsszavazás gyakorlása révén el kell érniük, hogy a fordításhoz szükséges sajátos, mélyebb szövegértési készségeket, melyeket B nyelvükön vélhetően már korábban kialakítottak, kiterjesszék C nyelvükre is. A magyar nyelven való helyes kifejezőkészség folyamatos gyakorlása.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Rendelkezik írásbeli kommunikációs alapismeretekkel. Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket.</p> <p><i>képesség:</i> Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási technikát. CA nyelvkombinációban képes fordítani. Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni 'A' nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel a magyar nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Megfelelő anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.</p> <p><i>attitűd:</i> Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.</p> <p><i>autonómia és felelősség:</i> A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az idegen nyelvről magyar nyelvre történő fordítás követelményei, a jó fordítás sajátosságai. A fordítói munka sokszínűsége, a fordító feladatrendszere. 2. A forrásnyelvi és célnyelvi szöveg megfelelőségének feltételei, háttere. Szövegtípusok, műfaj, stílus. 3. Források megválasztása: Egy- és kétnyelvű, nyomtatott és online szótárak alkalmazása. 4. Párhuzamos szövegek megfelelő megválasztása és használata. Blattolás. 5. Az angol és a magyar nyelv lexikai és nyelvi rendszerének különbözőségei 6. Lexikai és grammatikai átváltási műveletek 7. Reáliák, nyelvközösségekre jellemző jeltárgyak és fogalmak, sajátosságok fordítása. Háttérutalások. 8. Címek fordítási nehézségei, helyesírási kérdések. A fordítás ellenőrzésének fontossága. 9. Intézménynevek, személyek, helyek megnevezésének kezelése. Rövidítések. 10. Előzetes szövegelemzés lépései (forrásnyelvi szöveg megjelenésének helye, ideje, funkciója, műfaja) 11. A fordítási utasítás (célnyelvi szöveg célja, funkciója, stb). A fordítási feladat jellege, fordítástípusok. 12. Kohézió – kapcsolóelemek 13. Zárthelyi dolgozat 14. A félévi munka értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aláírás feltétele: a szemináriumokon való rendszeres, aktív részvétel.</p>	

Házi fordítások határidőre való benyújtása.

Zárthelyi dolgozat: a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek számonkérése.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A gyakorlati jegy összetevői:

- Házi feladatok értékelése: 30%
- Aktív részvétel a szemináriumi munkában: 20%
- Zárthelyi dolgozat: 50%

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Heltai Pál 2014. *Mitől fordítás a fordítás?* Budapest: Eötvös József Könyvkiadó
2. Klaudy K.– Salánki Á. 2000. *Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 222 pp. (3. kiadás)
3. Klaudy K.– Simigné Fenyő S. 2000. *Angol-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája. 2.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 322 pp. (2. kiadás)
5. Környei Tibor (szerk.) 2005. *Fordítói ABC/1. Hogyan kezdjem? Útmutató fordítóknak és tolmácsoknak.* Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
6. Reiss, Katarina 1993. *Texttypus und Übersetzungsmethode: Der operative Text,* Heidelberg.
7. Chestermann, Andrew – Wagner, Emma 2002. *Can theory help translators?* Manchester: St. Jerome

Ajánlott irodalom:

8. Drahotová-Szabó Erzsébet 2015. *Fordíthatóság, fordíthatatlanság és ami közöttük van. A kultúraspecifikus nyelvi elemek átültetéséről.* Szeged: Grimm Kiadó
9. Klaudy Kinga 1997. *Fordítás II. Bevezetés a fordítás gyakorlatába angol/német/francia példatárral.* Scholastica Kiadó
10. Klaudy K.–Bart I.–Szöllősy J. 1996. *Angol fordítóiskola.* Budapest: Corvina. 250 pp.
11. Környei Tibor (szerk.) 2006. *Fordítói ABC/3. Fordítástechnikai útmutató. Különböző szövegtípusok fordítása.* Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
12. Hönig, H. G.–Kußmaul, P. 1991. *Strategie der Übersetzung.* Tübingen: Narr.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Tolmácsolástechnika BA I.	Nappali: BTMFTN1107
	Levelező: BTMFTL1107
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sasvári Anna, nyelvtanár	
Közreműködő oktató(k): Engel Dennis Robert, anyanyelvi lektor; Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (ősz)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy.
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező

Tantárgy feladata és célja:

A tantárgy feladata a leendő fordítók és tolmácsok támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyar nyelvre, megismerjék a nyelvi közvetítés etikai és retorikai szabályait. A gyakorlati foglalkozások célja az első idegen nyelvről magyarra való szóbeli nyelvi közvetítés készségének fejlesztése, ismerkedés a tolmácsolás különböző fajtáival, a memória és az információkeresési kompetencia fejlesztése.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Áttekintéssel rendelkezik a protokoll alapismeretek területén. Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai).

képesség: Képes a tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes tolmácsolási szolgáltatásokat nyújtani. A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes konzekutív módon tolmácsolni. Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt.

attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kritikusan gondolkodik és elemzi a tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Hétről hétre ismétlődő, de egyre összetettebb feladatokkal, különböző szövegek segítségével haladunk a valódi tolmácsolási szituációk gyakorlása felé.

1. A tolmácsolás sajátosságainak gyakorlati bemutatása, a tolmácsolás fajtái.
2. Tolmácsolási eseményre való felkészülés.
3. Különböző szövegtípusok és szövegfajták.
4. A szövegértés és az elemzőkészség fejlesztése gyakorlással.
5. A konzekutív tolmácsolás jellemzői, előfordulása.
6. A blattolás sajátosságai és gyakorlása.
7. Jegyzetelés, jegyzetelési technikák.
8. A hallgatók által készített anyag tolmácsolása.
9. Aktuális hírek alapján készített beszéd tolmácsolása különböző módon (konzekutív, fülbesúgás).
10. Autentikus tolmácsolási események (konferenciák, megnyitók) elemzése és feldolgozása.
11. Autentikus tolmácsolási események (konferenciák, megnyitók) alapján a tolmácsolás különböző módjainak gyakorlása.
12. Órai tolmácsolási gyakorlat az oktató által előkészített beszéd alapján.
13. Órai tolmácsolási gyakorlat a hallgatók által előkészített beszéd alapján.
14. A félév ismereteinek összefoglalása, a félév lezárása, értékelés.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók legalább kétszer prezentációval készülnek a gyakorlati foglalkozásra, melyet a többiek tolmácsolnak különböző módon az órán

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik. A gyakorlati foglalkozásokon elengedhetetlen az aktív részvétel és az óráról órára történő felkészülés. A hallgatók értékelésébe beleszámít az utolsó előtti héten teljesített tolmácsolási feladat (40%), valamint az órákon előadott prezentációkra (beszédre) való felkészülés (30%) és az aktív órai részvétel (30%) is.

Kötelező irodalom:

1. Horváth Ildikó 2012. *Interpreter Behaviour: A Psychological Approach*. Budapest, Hang Nyelviskola Bt.
2. G. Láng Zsuzsa 2002. *Tolmácsolás felsőfokon. A hivatásos tolmácsok képzéséről*. Budapest: Scholastica.
3. Szabari Krisztina 1999. *Tolmácsolás. Bevezetés a tolmácsolás elméletébe és gyakorlatába*. Budapest: Scholastica.
4. Szabó Csilla (ed) 2003. *Interpreting: from preparation to performance: recipes for practitioners and teachers*. Budapest: British Council.

Ajánlott irodalom:

1. Kadric, Mira – Zanocco, Giulia 2018. *Dolmetschen in Politik und Diplomatie*. Wien, Facultas.
2. Környei Tibor (szerk.) 2005. *Fordítói ABC/2. Amit a tolmácsolásról tudni kell. Útmutató tolmácsoknak*. Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete.
3. Basnett, Susan – Lefevere, André, eds. 1990. *Translation, history and culture*. London: Pinter
4. Best, Joanna – Kalina, Sylvia, eds. 2002. *Übersetzen und Dolmetschen*. Tübingen: Franke.

Tantárgy neve: Tolmácsolástechnika CA I.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN1108 Levelező: BTMFTL1108 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sasvári Anna, nyelvtanár	
Közreműködő oktató(k): Engel Dennis Robert, anyanyelvi lektor; Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra /hét Levelező: 14 óra gyakorlat/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy feladata a leendő fordítók és tolmácsok támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyar nyelvre, megismerjék a nyelvi közvetítés etikai és retorikai szabályait. A gyakorlati foglalkozások célja a második idegen nyelvről magyarra való szóbeli nyelvi közvetítés készségének fejlesztése, ismerkedés a tolmácsolás különböző fajtáival, a memória és az információkeresési kompetencia fejlesztése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Áttekintéssel rendelkezik a protokoll alapismeretek területén. Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). képesség: Képes a tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes tolmácsolási szolgáltatásokat nyújtani. A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes konzekutív módon tolmácsolni. Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt. attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kritikusan gondolkodik és elemzi a tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. Diszkrétan kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.</p>	
Tantárgy tematikus leírása: Hétről hétre ismétlődő, de egyre összetettebb feladatokkal, különböző szövegek segítségével haladunk a valódi tolmácsolási szituációk gyakorlása felé.	

1. A tolmácsolás sajátosságainak gyakorlati bemutatása, a tolmácsolás fajtái.
2. Tolmácsolási eseményre való felkészülés.
3. Különböző szövegtípusok és szövegfajták.
4. A szövegértés és az elemzőképesség fejlesztése gyakorlással.
5. A konsekutív tolmácsolás jellemzői, előfordulása.
6. A blattolás sajátosságai és gyakorlása.
7. Jegyzetelés, jegyzetelési technikák.
8. A hallgatók által készített anyag tolmácsolása.
9. Aktuális hírek alapján készített beszéd tolmácsolása különböző módon (konsekutív, fülbesúgás).
10. Autentikus tolmácsolási események (konferenciák, megnyitók) elemzése és feldolgozása.
11. Autentikus tolmácsolási események (konferenciák, megnyitók) alapján a tolmácsolás különböző módjainak gyakorlása.
12. Órai tolmácsolási gyakorlat az oktató által előkészített beszéd alapján.
13. Órai tolmácsolási gyakorlat a hallgatók által előkészített beszéd alapján.
14. A félév ismereteinek összefoglalása, a félév lezárása, értékelés.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók legalább kétszer prezentációval készülnek a gyakorlati foglalkozásra, melyet a többiek tolmácsolnak különböző módon az órán.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik. A gyakorlati foglalkozásokon elengedhetetlen az aktív részvétel és az óráról órára történő felkészülés. A hallgatók értékelésébe beleszámít az utolsó előtti héten teljesített tolmácsolási feladat (40%), valamint az órákon előadott prezentációkra (beszédre) való felkészülés (30%) és az aktív órai részvétel (30%) is.

Kötelező irodalom:

1. Horváth Ildikó 2012. *Interpreter Behaviour: A Psychological Approach*. Budapest, Hang Nyelviskola Bt.
2. G. Láng Zsuzsa 2002. *Tolmácsolás felsőfokon. A hivatásos tolmácsok képzéséről*. Budapest: Scholastica.
3. Szabari Krisztina 1999. *Tolmácsolás. Bevezetés a tolmácsolás elméletébe és gyakorlatába*. Budapest: Scholastica.
4. Szabó Csilla (ed.) 2003. *Interpreting: from preparation to performance: recipes for practitioners and teachers*. Budapest: British Council.

Ajánlott irodalom:

1. Kadric, Mira – Zanocco, Giulia 2018. *Dolmetschen in Politik und Diplomatie*. Wien, Facultas.
2. Környei Tibor (szerk.) 2005. *Fordítói ABC/2. Amit a tolmácsolásról tudni kell. Útmutató tolmácsoknak*. Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete.
3. Basnett, Susan – Lefevere, André, eds. 1990. *Translation, history and culture*. London: Pinter
4. Best, Joanna – Kalina, Sylvia, eds. 2002. *Übersetzen und Dolmetschen*. Tübingen: Franke.

Tantárgy neve: Számítógéppel támogatott fordítás	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN1109 Levelező: BTMFTL1109 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Sasvári Anna, nyelvtanár, Fischl László	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel:.-
Óraszám/hét gyakorlat Nappali: 2 óra /hét Levelező: 14 óra gyakorlat/félév	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A szeminárium laboratóriumi foglalkozásokon készíti fel a hallgatókat a fordítók rendelkezésére álló számítógépes eszközök (főleg a CAT fordítástámogató eszközök) használatára. Tömbösített órák is lesznek.	

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket. Alaposan ismeri a fordítók számára fontos szoftvereket.

képesség: Képes használni a számítógépes fordítástámogató eszközöket és az internetes kommunikációs eszközöket. Képes eligazodni a nyelvhelyességi, lexikográfiai és terminológiai segédeszközök használatában.

attitűd: Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Legjobb tudása szerint képviseli a szakterület szakmai és etikai alapértékeit.

Tantárgy tematikus leírása:**Gyakorlat**

1. A fordítás technológiája, a számítógépes eszközök áttekintése
2. A fordítás technológiája: csoportos fordítás
3. Fordítás fordítómemóriával
4. Egyéni fordítási feladat 1
5. Különböző CAT-eszközök áttekintése
6. Terminológiai adatbázisok létrehozása és használata a fordítás során
7. Terminológiai adatbázisok létrehozásának gyakorlása
8. Párhuzamos korpuszok építése szövegszinkronizálással
9. Egyéni fordítási feladat 2
10. A projektvezetés technikája
11. Csoportos fordítási gyakorlat
12. Kiscsoportos fordítási feladat
13. A csoportos fordítási gyakorlat eredményének közös elemzése
14. A félév összegzése, értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a hallgatók aktívan használják a CAT-eszközöket, prezentációt készítenek különböző témákból (adatbázisok, fordítómemóriák stb.), fordítási feladatok végeznek.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik. A gyakorlati foglalkozásokon elengedhetetlen az aktív részvétel. A hallgatók értékelésébe beleszámít a teljesített fordítási feladatok (40%), valamint az órákon előadott prezentációk (30%) és az aktív órai részvétel (30%) is.

Kötelező irodalom:

1. A technológiával segített fordítás alapvetései (Proford, utolsó letöltés: 2018.02.12.)
<http://proford.hu/>
2. Austerlühl, Frank. 2001. *Electronic Tools for Translators*. Manchester: St Jerome.
3. Esselink, Bert. 2000. *A Practical Guide to Localization*. Amsterdam: John Benjamins.
4. Prószéky Gábor–Kis Balázs. 1999. *Számítógéppel emberi nyelven. Természetes nyelvi feladatok megoldása számítógéppel*. Bicske: SZAK Kiadó, pp. 11-78., 227-306.

Ajánlott irodalom:

1. Kis Balázs–Mohácsi-Gorove Anna. 2008. *A fordító számítógépe*. Bicske: SZAK Kiadó.
2. Krings, Hans P. 2001. *Repairing texts: Empirical investigations of machine translation post-editing processes*. Ken, Ohio: Kent State UP.
3. Riediger, Hellmut 2007. *Suchstrategien und Suchwerkzeuge für ÜbersetzerInnen: Vorstellung des Tools „Terminator“* Brüssel 15.3.2007, Generaldirektion Übersetzung der Europäischen Kommission (DGT).

Tantárgy neve:**A fordítás nyelvhelyességi kérdései****Tantárgy Neptun kódja:**

Nappali: BTMFTN1110

Levelező: BTMFTL1110

Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék**Tantárgyelem:** kötelező**Tárgyfelelős:** Dr. Gréczi-Zsoldos Enikő, egyetemi adjunktus

Közreműködő oktató(k): Sasvári Anna, nyelvtanár	
Javasolt félév: 1. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: heti 2 óra Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium négy témakör bemutatására épül: helyesírás, nyelvhelyesség, nyelvművelés és szerkesztés. Az első egység tananyagának célja a helyesírási szabályok makulátlan elsajátítása. A nyelvhelyesség témakörén belül az anglicizmusok és germanizmusok terjedése és befogadása, valamint javítási stratégiái mellett a szaknyelvhelyesség lesz a központi téma. A kurzus harmadik egységében a nyelvművelés történetével, alapfogalmaival és jelenkori problémáival ismerkedhetnek meg a hallgatók. A negyedik témakör a kézíratszerkesztésbe és a korrektúrába vezeti be a hallgatókat.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Ismeri a nyelvhelyesség elméleti kérdéseit. Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel. Tisztában van a magyar helyesírás sajátosságaival. Áttekintéssel rendelkezik a nyelvművelési alapismeretek területén. Alaposan ismeri a nyelvhelyességi segédeszközöket.</p> <p>képesség: Nyelvhelyességi ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén. Képes olyan szöveget alkotni, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv nyelvhelyességi és helyesírási szabályainak. Képes eligazodni a nyelvhelyességi segédeszközök használatában. Megfelelő anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.</p> <p>attitűd: Nyitott a szakmai fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kíváncsi a szakma fejlődésére. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit.</p> <p>autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Betartja a magyar nyelvi szabályokat.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A magyar nyelv írásának, kiejtésének és grammatikájának sajátosságai. 2. A magyar helyesírás főbb jellegzetességei. Szabályok és gyakori hibák. 3. Az idegen szavak ejtése és írása. A szaknyelv és az idegen szavak. 4. Az egybe- és különírás kérdései. 5. Gyakori nyelvhelyességi hibák. 6. Anglicizmusok és germanizmusok. A fordítás és a nyelvi sajátosságok összefüggése. 7. Nyelvhelyesség – szaknyelvművelés. 8. Nyelvművelésünk története. 9. Kézikönyvek, szakkönyvek, folyóiratok bemutatása. 10. Jelenkori nyelvművelésünk célkitűzései. 11. Az angol jövevényszavak története a magyar nyelvben. 12. A német jövevényszavak története a magyar nyelvben. 13. Mozaikszavak, hasonló hangzású szavak, homonimák, paronimák. 14. Kézíratszerkesztés és korrektúra. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi dolgozat megírása, aktív órai részvétel.</p> <p>Aláírás / Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik, az utolsó héten teljesített zárthelyi dolgozat (50%), valamint az órai részvétel (50%) alapján.</p>	

Kötelező irodalom:

1. A magyar helyesírás szabályai 12. kiadás. Akadémiai Kiadó. Budapest.
2. <https://helyesiras.mta.hu>
3. Balázs Géza 2003. *Nyelvhelyességi lexikon*. Corvina Kiadó. Budapest.
4. Zimányi Árpád 2001. *Nyelvhelyesség*. EKTF Líceum Kiadó. Eger.
5. Gyurgyák János 2000. *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Osiris Kiadó. Budapest.

Ajánlott irodalom:

1. Glatz F. (szerk.). 1999. *A magyar nyelv az informatika korában*. Budapest.
2. Koltay T. 2001. *Tudományos és szakmai írásművek a fordítóképzésben*. Budapest.
3. Grétsy László–Kemény Gábor (szerk.) *Nyelvművelő kézisztár*. Auktor Könyvkiadó. Budapest.
4. *Fordítástudomány*. III. évf. 1. szám.
5. Magyar Nyelvőr, Magyar Nyelv, Édes Anyanyelvünk (folyóiratok)

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Kommunikáció	Nappali: BTMFTN1111 Levelező: BTMFTL1111 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kappanyos András, egyetemi tanár	
Javasolt félév: 1. év. 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra / hét Levelező: 14 óra / félév	Számonkérés módja: aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy feladata, hogy megismertesse a hallgatókat a kommunikáció alaptételeivel, színtereivel, típusaival, csatornáival, feltételeivel és különböző modelljeivel. A tantárgy célja, hogy a leendő fordítók és a tolmácsok megszerezzék azokat a kommunikáció-elméleti ismereteket, amelyek a munkájuk során nélkülözhetetlenek. A szemináriumi foglalkozásokon az egyes témakörök egy rövid elméleti bevezetőt követően idegen nyelvű (angol és német) szövegek magyarra történő fordításával kerülnek feldolgozásra.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. képesség: Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. attitűd: Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: 1. A nyelvi kommunikáció, a fordítás, tolmácsolás és az alkalmazott nyelvészet kapcsolatának bemutatása. 2. A kommunikáció törvényszerűségei. 3. A nyelv, a kommunikáció és a cselekvés viszonyának bemutatása. 4. A kommunikatív kompetencia fogalomkörei. 5. A kommunikációtan helye a társadalomtudományok között. 6. A kommunikáció típusai. 7. A kommunikáció funkciói. 8. A nyelvi kommunikáció csatornái: a verbális csatorna, a nem verbális csatorna. 9. A kulturális szignálok kommunikatív tartalma. 10. A nem verbális jelzések funkciói és értelmezési stratégiái.	

<p>11. A metakommunikáció fajtái és funkcionális leírása. 12. Az írásbeli kommunikáció műfajai. 13. Stratégiai és taktikai szerepek a kommunikációban. 14. A kommunikáció csapdái.</p>
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Házi fordítások és egyéb feladatok elkészítése, azok megbeszélése és értékelése a következő órán. Két zárthelyi dolgozat. Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlati jegy összetevői:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a szemináriumi munkában: 25% • Házi feladatok és fordítások elkészítése: 25% • Zárthelyi dolgozat I. (fordítás idegen nyelvről magyarra a kommunikáció tématerületről): 25% • Zárthelyi dolgozat II. (Kommunikációelmélet): 25% <p>A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5) Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles</p>
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Szabó Katalin. 2000. <i>Kommunikáció felsőfokon</i>. Budapest: Kossuth Könyvkiadó. 2 Róka Jolán. 2002. <i>Kommunikációtan</i>. Budapest: Századvég Kiadó. 3 Pléh Csaba–Siklaci István–Terestyéni Tamás (szerk.). 1997. <i>A nyelv – kommunikáció – cselekvés</i>. Budapest: Osiris. 4 T. Kiss Tamás. 1999. <i>A szemtől-szembeni formációk kommunikációs viszonyai</i>. Budapest: Új Mandátum Kiadó. 5 C. D. Mortensen (Ed.). 2008. <i>Communication Theory</i> New Brunswick, New Jersey: Transaction. 6 Beck, Klaus. 2007. <i>Kommunikationswissenschaft</i>. UVK, Konstanz. <p>Ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Cs. Jónás Erzsébet. 2006. <i>Mindennapi kommunikáció</i>. Nyíregyháza: Krúdy Könyvkiadó. 2 Burkart, Roland. 2002. <i>Kommunikationswissenschaft</i>. UTB, Stuttgart. 3 Maletzke, Gerhard. 1998. <i>Kommunikationswissenschaft im Überblick. Grundlagen, Probleme, Perspektiven</i>. Wiesbaden: Opladen. 4 Merten, Klaus. 1999. <i>Einführung in die Kommunikationswissenschaft</i>. Münster, Hamburg, London: LIT. 5 Griffin, E.F. 2003[2009]. <i>Bevezetés a kommunikációelméletbe</i>. Budapest: Harmat.

<p>Tantárgy neve: Pragmatika</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN1112 Levelező: BTMFTL1112 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható</p>
<p>Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): -</p>	
<p>Javasolt félév: 1. év 1. félév (ősz)</p>	<p>Előfeltétel: -</p>
<p>Óraszám/hét: gyakorlat Nappali képzésben: heti 2 óra Levelező képzésben: 14 óra/félév</p>	<p>Számonkérés módja: aláírás és gyakorlati jegy</p>
<p>Kreditpont: 3</p>	<p>Munkarend: nappali / levelező</p>
<p>Tantárgy feladata és célja: A gyakorlati foglalkozások célja, hogy megismertesse a hallgatókat a nyelvészeti pragmatika kialakulásával, alapvető kérdéseivel, a nyelvtudomány pragmatikai fordulatával és annak hatásával a fordítástudományra. A hallgatók betekintést nyernek a pragmatika jelentős képviselőinek (Austin, Searle, Grice, Habermas, Labov stb.) műveibe, hogy elsajátítsák azokat a fontos elveket, amelyeknek ismerete a fordítás és különösen a tolmácsolás szempontjából alapvetően fontos.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. Tisztában van az interkulturális kommunikáció pragmatikai sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. képesség: Pragmatikai ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén.</p>	

Képes olyan szöveget alkotni, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott szituáció pragmatikai elvárásainak is.

Megfelelő idegen nyelvi és anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a pragmatikai szabályokat alkalmazni.

attitűd:

Rugalmasan alkalmazkodik a változó munkafeltételekhez.

Kritikusan gondolkodik és elemzi munkavégzésének mindenkori körülményeit.

Szemlélete kritikus saját szakmai teljesítményével kapcsolatban.

autonómia és felelősség:

A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.

Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

1. A pragmatika kialakulása és fejlődése
2. Szemantikai jelentés – pragmatikai jelentés
3. Mesterséges intelligencia kutatás, kognitív tudományok kialakulása
4. Austin: Tetten ért szavak
5. Beszédaktus elmélet
6. Lokúciós, illokúciós és perlokúciós aktusok
7. Boldogulási feltételek
8. Searle: Beszédaktusok
9. A beszédaktusok jellemzése és klasszifikációja
10. Közvetett és közvetlen beszédaktusok
11. Elsődleges és másodlagos illokúciós aktusok
12. Grice: A társalgás szabályai
13. Együttműködési alapelv és a négy maxima
14. Fordítás és pragmatika

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, prezentáció, ZH, aktív részvétel az órákon

Aláírás / Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

1. Szemináriumi dolgozat

5-8 oldal terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően

A szemináriumi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

2. Prezentáció a szemináriumi dolgozat alapján

A prezentáció értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A prezentáció beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 20%.

VAGY

3. Zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat (egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása) értékelése: ötfokozatú (1–5).

- A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

- A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

Kötelező irodalom:

1. Szili Katalin 2004. *Tetté vált szavak. A beszédaktusok elmélete és gyakorlata*. Budapest: Tinta Kiadó.
2. *Általános nyelvészeti tanulmányok XX. Tanulmányok a pragmatika köréből*. 2003. Budapest: Akadémiai Kiadó.
3. http://lingua.arts.unideb.hu/doc/pragmatika_2013.pdf
4. Meibauer, J. 2001. *Pragmatik. Eine Einführung*. Tübingen: Stauffenburg Verlag.

5. Austin, J. L. 1962. *How to Do Things with Words*. Oxford: Oxford University Press.

Ajánlott irodalom:

1. Anne Reboul–Jacques Moeschler 2000. *A társalgás cselei*. Budapest: Osiris Kiadó.
2. Pléh Csaba–Síklaki István–Terestyéni Tamás (szerk.) 1997. *Nyelv, kommunikáció, cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó.
3. Austin, J. L. 1990. *Tetten ért szavak*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
4. Searle, J.R. 1971. *What is A Speech Act? The Philosophy of Language*. J.R. Searle, ed. 39-53.
5. Wardhaugh, R. 1995. *Szociolingvisztika*. Budapest, Osiris-Századvég. (12. fejezet: Cselekvés és társalgás)
6. Kiefer Ferenc, 2000. *Jelentélmélet*. Budapest, Corvina.
7. Leech, J. 1985, *Principles of Pragmatics*. London, Longman.
8. Verschueren, J. 1999, *Understanding Pragmatics*, London, Arnold.
9. Mey, J. 1993, *Pragmatics. An Introduction*. Oxford, Blackwell.
10. Sinclair, M. 1995: Fitting pragmatics into the mind: Some issues in mentalist pragmatics. *Journal of Pragmatics* 23, 509-539.
11. Davis, S. 1991. *Pragmatics. A Reader*. Oxford, Oxford Univ. Press.
12. Claus Ehrhardt; Hans Jürgen Heringer: 2011. *Pragmatik*. - Fink, Paderborn (UTB; 3480).
13. Peter Ernst: 2002. *Pragmalinguistik. Grundlagen, Methoden, Probleme*. Berlin, New York: de Gruyter
14. S. C. Levinson 1983/2000. *Pragmatik*. Tübingen: Niemeyer

További részletes szakirodalom: ld. Szili Katalin, 2004. *Tetté vált szavak – A beszédaktusok elmélete és gyakorlata*, Budapest, Tinta Könyvkiadó. 175-186. old.

1. év 2. félév (őszi félév)

Tantárgy neve: Bevezetés a tolmácsolás elméletébe	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2201 Levelező: BTMFTL2201 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: BTMFT1101
Óraszám/hét: előadás Nappali képzésben: heti 1 óra Levelező képzésben: 7 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: Az előadások célja, hogy elméleti szempontból megalapozza a szóbeli nyelvi közvetítés gyakorlatát, áttekinthesse a tolmácsolásra vonatkozó különböző elméleteket és modelleket. A tantárgy olyan háttérismereteket közvetít, amelyek birtokában a tolmácsok képesek feladataikat magas színvonalon, a megrendelő elvárásainak és a tolmácsolás etikai normáinak megfelelően ellátni.	
Fejlesztendő kompetenciák:	
tudás: Ismeri a tolmácsolási tevékenység elméleti kérdéseit. Rendelkezik kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Tisztában van a tolmács szakma működésével.	
képesség: Módszertani ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a tolmácsolás terén. Képes terminológiai felkészülés és információkeresés végzésére. Képes a tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt.	
attitűd:	

Nyitott a szakmai újdonságok iránt.

Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést.

Kíváncsi a szakma fejlődésére.

Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez.

Kritikusan gondolkodik és elemzi a tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit.

Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban.

Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.

autonómia és felelősség:

Legjobb tudása szerint képviseli a tolmácsolás szakmai és etikai alapértékeit.

Betartja a szakmai etikai szabályokat.

Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat.

Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.

Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás:

A tárgy féléves programjának kifejtése, 14 téma félévente.

1. A tolmácsolás kezdetei, története
2. Tolmácsolás a XX. és XXI. században. Tolmácsolás az Európai Unióban
3. Tolmácsolási modellek és tolmácsoláselméletek
4. Transzlációelmélet
5. Skoposelmélet
6. Fordításszemponitú szövegelemzés
7. Tolmácsolástipológia
8. A tolmácsolás fajtái, fizikai feltételei
9. A tolmácsoláshoz szükséges kompetenciák
10. A tolmács személyisége
11. A tolmács személyisége II.
12. A tolmács teljesítményének értékelése
13. A tolmácsolás területei. A tolmácsolás technikai vonatkozásai
14. Nemzetközi tolmácsszervezetek és etikai kódexek

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, rendszeres óralátogatás.

Szemináriumi dolgozat: A tolmácsolás tárgyköréből választott téma bemutatása 7-8 oldalnyi terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően.

Aláírás / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

A szemináriumi dolgozat értékelése háromfokozatú: ötfokozatú (1–5).

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a kollokvium osztályzatába: 30%.

Kollokvium: egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása.

A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Szabari Krisztina 1999. *Tolmácsolás. Bevezetés a tolmácsolás elméletébe és gyakorlatába*. Budapest: Scholastica.
2. Horváth Ildikó (szerk.) 2015. *A modern fordító és tolmács*. Budapest: Eötvös Kiadó.
3. Horváth Ildikó (szerk.) 2017. *Tolmácsolás a bíróságon. Esettanulmányok a bírósági tolmácsolás gyakorlatából*. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.
4. Horváth Ildikó 2015. *Bevezetés a tolmácsolás pszichológiájába*. Budapest: Eötvös Kiadó.
5. Klaudy Kinga. A fordítástudomány keletkezése. Előadás sorozat. <https://www.youtube.com/watch?v=hO9vIbQxRbI>.
6. G. Láng Zsuzsa 2002. *Tolmácsolás felsőfokon. A hivatásos tolmácsok képzéséről*. Budapest: Scholastica.
7. Ildikó Horváth (ed.) 2016. *The Modern Translator and Interpreter*. Budapest: Eötvös University Press.

8. Horváth Ildikó – Szabari Krisztina – Volford Katalin (szerk.) 2000. *Fordítás és tolmácsolás a világban*. Budapest: ELTE BTK FTK.
9. Pöchhacker, Franz: 2004. *Introducing Interpreting Studies*. London: Routledge.
10. Schubert, Klaus 2003. *Übersetzen und Dolmetschen*. Tübingen: Narr.

Ajánlott irodalom:

1. Simigné Fenyő Sarolta 2005. A kommunikáció és a tolmácsolás modellálása. In: *Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Philosophica T. X. Fasciculus 3.* 75-84.
2. A *Fordítástudomány* című folyóirat tolmácsolással kapcsolatos tanulmányai.
3. Lomb Kató 1979. *Egy tolmács a világ körül*. Budapest: Gondolat.
4. Szentfülöpi Antal 1972. *Külföldiekkel idegen nyelven*. Budapest: Tankönyvkiadó.
5. Klaudy Kinga (szerk.) 2003. *Fordítás és tolmácsolás az ezredfordulón*. 30 éves az ELTE BTK Fordító és Tolmácsképző Központja. Jubileumi évkönyv. Budapest: Scholastica. (Kurián Ágnes, Szabari Krisztina vagy Horváth Ildikó tanulmánya)
6. Bowen, Margareta: 1999. *Geschichte des Dolmetschens*. In: *Handbuch Translation*. Stauffenburg, Tübingen S. 43-46.
7. Jones, Roderick: 1998. *Conference Interpreting Explained*. Manchester. St. Jerome

TANTÁRGYI TEMATIKA

**2019/2020. tanév 2. félév; Fordítástechnika CA II.;
Fordító és tolmács MA (nappali és levelező)**

Tantárgy neve: Fordítástechnika CA II.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2202 Levelező: BTMFTL2202 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: BTMFT1106
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali képzésben: heti 2 óra Levelező képzésben: 14 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A gyakorlati foglalkozások feladata a második idegen nyelvről magyarra történő fordítás készségének a fejlesztése, az információszerező és szövegelemző olvasás, valamint a kulcsszavazás gyakorlása. A tárgy célja, hogy a hallgatók a második idegen nyelvről (C) tartalmilag pontos és nyelvileg helyes fordítást tudjanak készíteni magyar nyelvre (A). További cél azoknak a fordításhoz szükséges kompetenciáknak a C nyelvre történő kiterjesztése, amelyeket a hallgatók az első idegen (B) nyelv vonatkozásában korábban megszereztek.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Rendelkezik írásbeli kommunikációs alapismeretekkel. Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket.</p> <p>képesség: Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási technikát. CA nyelvkombinációban képes fordítani. Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni 'A' nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel a magyar nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Megfelelő anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.</p> <p>attitűd:</p>	

Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.

autonómia és felelősség:

A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.

Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

1. Az idegen nyelvről magyar nyelvre történő fordítás követelményei, a jó fordítás jellemzői.
2. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
A fordítói munka sokszínűsége, a fordító feladatrendszere
3. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
Szövegtípus, műfaj, stílus. Szövegfajták a fordításban.
4. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
A szöveg írója és címzettje
5. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
A forrásnyelvi és célnyelvi szöveg megfelelőségének feltételei
6. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
A szöválasztás nehézségei, a magyar megfelelő kiválasztásának szempontjai
7. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
Egy- és kétnyelvű, nyomtatott és online szótárak, keresőprogramok
8. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
Párhuzamos szövegek megválasztása és használata
9. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
Reáliák, nyelvközösségekre jellemző jeltárgyak és fogalmak, sajátosságok fordítása
10. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
Címek fordítási nehézségei
11. Különböző szövegtípusok fordítása órán és házi feladatként
A fordítás ellenőrzésének fontossága és módszerei
12. Különböző szövegtípusok fordítása
Intézménynevek, személyek, helyek megnevezésének fordítása. Rövidítések.
13. Zárthelyi dolgozat
14. Az ismeretek összefoglalása, a félévi munka összegzése, a zárthelyi dolgozat eredményeinek értékelése

Megjegyzés:

A témakörök feldolgozása párhuzamosan, integrált módon, példák elemzésén, valamint házi fordítások közös megbeszélésén és értékelésén keresztül történik.

Házi fordítások: különböző műfajú és stílusú szövegek fordítása idegen nyelvről magyarra.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Házi fordítások és egyéb feladatok elkészítése, azok megbeszélése és értékelése a következő órán.

Zárthelyi dolgozat

Aláírás feltétele: szemináriumokon való részvétel, házi feladatok teljesítése, Zárthelyi dolgozat megírása

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

- Aktív részvétel a szemináriumi munkában: 20%
- Házi feladatok és fordítások elkészítése: 30%
- Zárthelyi dolgozat: 50%

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5)

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles

Kötelező irodalom:

1. Heltai Pál 2014. *Mitől fordítás a fordítás?* Budapest: Eötvös József Könyvkiadó
2. Klaudy K.– Salánki Á. 2000. *Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája. 1.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 222 pp. (3. kiadás)
3. Klaudy K.– Simigné Fenyő S. 2000. *Angol-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája. 2.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 322 pp. (2. kiadás)
4. Környei Tibor (szerk.) 2005. *Fordítói ABC/1. Hogyan kezdjem? Útmutató fordítóknak és*

tolmácsoknak. Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete.

5. Reiss, Katarina 1993. *Texttypus und Übersetzungsmethode: Der operative Text*, Heidelberg.
6. Chestermann, Andrew – Wagner, Emma 2002. *Can theory help translators?* Manchester: St. Jerome.

Ajánlott irodalom:

1. Drahota-Szabó Erzsébet 2015. *Fordíthatóság, fordíthatatlanság és ami közöttük van. A kultúraspecifikus nyelvi elemek átültetéséről*. Szeged: Grimm Kiadó
2. Klaudy Kinga 1997. *Fordítás II. Bevezetés a fordítás gyakorlatába angol/német/francia példatárral*. Scholastica Kiadó
3. Klaudy K.–Bart I.–Szöllősy J. 1996. *Angol fordítóiskola*. Budapest: Corvina. 250 pp.
4. Környei Tibor (szerk.) 2006. *Fordítói ABC/3. Fordítástechnikai útmutató. Különböző szövegtípusok fordítása*. Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete.
5. Höhlig, H. G.–Kußmaul, P. 1991. *Strategie der Übersetzung*. Tübingen: Narr.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Fordítói fórumok, intézmények	Nappali: BTMFTN2203 Levelező: BTMFTL2203 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató; Sasvári Anna nyelvtanár	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás nappali: 1 óra / hét levelező: 7 óra / félév	Számonkérés módja: Aláírás és kollokvium.
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy feladata a leendő fordítók támogatása abban, hogy tájékozottak legyenek a forrásnyelvi és célnyelvi országok, valamint az Európai Unió országainak politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életében. Az előadások célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a "munka világával", a felhasználói oldal által támasztott követelményekkel, tájékoztatást kapjanak a fordítók és tolmácsok különféle fórumairól és intézményeiről, megismerjék a szakmai és érdekképviselői szervezeteket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a fordítási és tolmácsolási tevékenység elméleti kérdéseit. Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. Tisztában van a fordító és tolmács szakma működésével (intézményrendszere, mechanizmusai, szabványok, etikai kódexek). képesség: Módszertani ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén. Képes fordítói és tolmácsolási szolgáltatásokat nyújtani. Képes a fordítási és tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. attitűd: Kíváncsi a szakma fejlődésére. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Nyitott a szakmai szervezetek munkája iránt. autonómia és felelősség: Legjobb tudása szerint képviseli a szakterület szakmai és etikai alapértékeit. Betartja a szakmai etikai szabályokat. Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	

1. Fordítás és tolmácsolás a világban
2. A fordítás minősége, etikai kódex
3. A munka világa, a fordítók és tolmácsok szakmai és érdekképviseleti szervei
4. Magyar fordítói intézmények (MFTE, OFFI, Proford, Szoft)
5. „Európa nyelve a fordítás”, fordítás és tolmácsolás az Európai Unióban
6. Az Európai Unió fordítói intézményei (Bizottság, Parlament, Bíróság)
7. Nemzetközi fordítói intézmények
8. A fordítók akkreditálása az USA-ban (ATA)
9. Nemzetközi fordítói intézmények (NAATI, AUSIT)
10. Nemzetközi fordítói intézmények (BDÜ)
11. Nemzetközi fordítói intézmények (FIT)
12. Nemzetközi fordítói intézmények (AIIC)
13. Elhelyezkedési lehetőségek fordítók és tolmácsok számára
14. Az ismeretek összefoglalása, a félév értékelése.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók az egyes intézményekről készített mappát aktualizálják. Az előadásokon osztjuk fel az egyes intézményeket, s a hallgatók otthoni feladatként néznek utána a változásoknak.

Az aláírás feltétele: az előadásokon való rendszeres és aktív részvétel, feladatok beadása, kollokvium

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik. (1-5)

Az értékelésbe beleszámít a hallgatók aktivitása az előadások során (10%),

a mappa adott részének aktualizálása (40%)

és az írásbeli vizsgán (teszt) nyújtott teljesítménye (50%).

A kollokvium értékelése: ötfokozatú (1–5)

Ponthatárok (%-ban): 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles

Kötelező irodalom:

1. Horváth Ildikó–Szabari Krisztina–Volford Katalin 2000. *Fordítás és tolmácsolás a világban. Oktatási segédanyag fordító- és tolmácsképző intézetek hallgatói számára.* Budapest: FTK.
2. Horváth Ildikó 2012. *Interpreter Behaviour: A Psychological Approach.* Budapest, Hang Nyelviskola Bt.
3. Klaudy Kinga (szerk.) 2003. *Fordítás és tolmácsolás az ezredfordulón.* 30 éves az ELTE BTK Fordító és Tolmácsképző Központja. Jubileumi évkönyv. Budapest: Scholastica. (Kurián Ágnes, Szabari Krisztina vagy Horváth Ildikó tanulmánya)

Ajánlott irodalom:

1. Szabari Krisztina 1999. A fordítás minősége a fordítástudomány és a felhasználók szemszögéből. *Fordítástudomány* 1. évf. 1. sz. 27–36.
2. Szabari Krisztina 1999. Az ATA tevékenysége és a fordítók akkreditálása az USA-ban. *Fordítástudomány* 1. évf. 2. sz. 88–97.
3. Best, Joanna – Kalina, Sylvia, eds. 2002. *Übersetzen und Dolmetschen.* Tübingen: Franke.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTMFT2204
Interkulturális kommunikáció	Nappali: BTMFTN2204 Levelező: BTMFTL2204 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, anyanyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Sasvári Anna, nyelvtanár	
Javasolt félév: 2	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás nappali: 1 óra / hét levelező: 7 óra /félév	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium

Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy megismerteti a hallgatókat a kultúra fogalmával, az interkulturális kommunikáció-kutatások történetével, a tárgy alapfogalmaival, valamint a kultúraközi kommunikáció dimenzióival. A fordítók és tolmácsok számára kiemelten fontos az interkulturális érzékenység, ezért az órákon a hallgatók foglalkoznak a kommunikációs folyamatot befolyásoló tényezőkkel, a kommunikáció interkulturális aspektusaival, a 21. század elejére jellemző kultúraközi kommunikációs kihívásokkal és a kulturális sztereotípiák fogalmával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival.</p> <p>képesség: Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven. Képes terminológiai gyűjteményeket készíteni.</p> <p>attitűd: Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez.</p> <p>autonómia és felelősség: Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés. 2. Kulturális sztereotípiák 3. "Culture shock" 4. Kluckhohn és Strodtbeck (1961) kulturális orientációi 1 5. Kluckhohn és Strodtbeck (1961) kulturális orientációi 2 6. Hall (1976, 1990) kulturális koncepciói 1 7. Hall (1976, 1990) kulturális koncepciói 2 8. Brown és Levinson (1978) arcvédelem és arcfenyegetés aktusai 1 9. Brown és Levinson (1978) arcvédelem és arcfenyegetés aktusai 2 10. Hofstede (1994) és Trompenaars (1995) kulturális dimenziók 1 11. Hofstede (1994) és Trompenaars (1995) kulturális dimenziók 2 12. Szervezeti kultúrák 1 13. Szervezeti kultúrák 2 14. Az interkulturális érzékenység kialakulásának fázisai 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Worksheets, rövid prezentációk (idegen nyelven), beszámoló egy tudományos cikkről (szóbeli + írásbeli összefoglaló), glosszárrium készítése</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Beszámítási arány: prezentációk + glosszárrium 25%, beszámoló 25-25%, kollokvium 25%. A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek. Kollokvium: egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása, példák bemutatása. Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.</p>	
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hidasi Judit 2008. Interkulturális kommunikáció. Budapest: Scolar 2. Hidasi Judit (szerk.) 2007. Kultúrák@kontextusok.kommunikáció. Budapest: Perfekt Kiadó 3. Falkné Bánó Klára 2002. Kultúraközi kommunikáció. Budapest: Püski Kiadó 4. Spencer-Oatey, Helen–Franklin, Peter. 2009. Intercultural Interaction: A Multidisciplinary Approach to Intercultural Communication. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan 5. Heringer, Hans Jürgen 2010. Interkulturelle Kommunikation. Grundlagen und Konzepte. In: Uni-Taschenbücher UTB Nr. 2550, 3. Tübingen /Basel: Francke <p>Ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Urbán Anna 2007. Interkulturális tanulmányok. Miskolc: Miskolci Egyetem. 	

2. Földes Csaba 2007. Interkulturális kommunikáció: koncepciók, módszerek, kérdőjelek. In: Fordítástudomány 9. évf.1. köt. 14–39.
3. Morrison, T.–Conaway, W. A.– Borden, G. A. 1994. Meghajlás vagy kézfogás? Üzleti etikett a világ ötvennyolc országába. Pécs: Alexandra Kiadó.
4. Dobos Csilla (szerk.) 2012. A vállalati kommunikáció vizsgálatának nyelvészeti és interkulturális aspektusai. Miskolc: Miskolci Egyetem.
5. Hall, E. T.–Hall, M. R. 1990. Hidden Dimensions. Yarmouth, Maine: Intercultural Press.
6. Lewis, Richard L. 1996. When Cultures Collide: Leading Across Cultures. 3rd ed. London/Boston: Nicholas Brealey International
7. Bolten, Jürgen–Ehrhardt, Claus (Hrsg.): 2003. Interkulturelle Kommunikation. Sternenfels: Wissenschaft und Praxis

Tantárgy neve: Gazdasági alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2205 Levelező: BTMFTL2205 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. Havasi Virág, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás Nappali: 1 óra/hét Levelező: 7 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: Azon alapvető közgazdasági ismeretek elsajátításának segítése, melyek a tudatos fogyasztói viselkedés és a vállalkozói szemlélet kialakításához szükségesek. Feladat a legfontosabb gazdasági alapfogalmak és összefüggések megismertetése, alapvető mikro- és makrogazdasági, gazdaságpolitikai ismeretek nyújtása.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> elemzés, értékelés, alkalmazás, irányítás, kooperáció <i>attitűd:</i> nyitottság, elkötelezettség, objektivitás, korrektség <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság, tisztelet, fejlődés	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Előadás:</i> 1. A közgazdaságtan alapfogalmai és alapkérdései 2. A közgazdaságtan és a közgazdasági gondolkodás fejlődése, rövid elmélettörténet 3. A mikroökonómiai alapkérdései - a piac 4. A piaci kereslet, fogyasztás– hasznosság, preferenciák, költségvetési korlát 5. A piaci kínálat, termelés – monopólium, oligopólium, kompetitív piac, költségek 6. Zárthelyi dolgozat 7. A makroökonómia alapkérdései 8. A makroszintű jövedelem mérése 9. Gazdasági körforgás 10. Az árupiac és az IS görbe, a pénzpiac és az LM görbe, az IS-LM rendszer 11. Munkapiac, munkanélküliség. 12. Infláció, Phillips-görbe: az infláció és munkanélküliség kapcsolata 13. Makrogazdasági kereslet, makrogazdasági kínálat és egyensúly 14. A gazdasági növekedés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: előadásokon való aktív részvétel, kollokvium Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele: az előadásokon való részvétel. A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek. A kollokviumi jegy írásbeli vizsga alapján kerül meghatározásra: 0-59% Elégtelen, 60-69% Elégséges, 70-79% Közepes, 80-89% Jó, 90-100% jeles	

Kötelező irodalom:

Samuelson, Paul A. – William D. Nordhaus 2009. *Közgazdaságtan*. Budapest: Akadémiai Kiadó
 Kurtán Lajos 2005. *Közgazdaságtan*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó
 Kopányi Mihály–Petró Katalin–Vági Márton 2009. *Közgazdaságtan I.: Mikroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
 Gacsályi–Meyer–Mis–Simonits 2012. *Közgazdaságtan II.: Makroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

N. Gregory Mankiw 2014, *Principles of Microeconomics*. 8th ed., Cengage Learning

Ajánlott irodalom:

Dr. Fellegi Miklós 2010. *Pénzügyi ismeretek*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó.

N. Gregory Mankiw 2010. *Macroeconomics*. 7th ed. Worth Publishers.

Jörg Gröndahl , Martin Leroch. *Einfach lernen! Mikroökonomie*. Bookboon.

<https://bookboon.com/de/einfach-lernen-mikroökonomie-ebook?>

Rainer Volkmann. *Einfach lernen! Makroökonomie*. Bookboon.

<https://bookboon.com/de/einfach-lernen-makroökonomie-ebook>

Tantárgy neve: Protokoll	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2206 Levelező: BTMFTL2206 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA mesteroktató	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: előadás Nappali: 1 óra/hét Levelező: 7 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: Az előadások célja, hogy megismertesse a hallgatókat a viselkedéskultúra történetével, a nyelvi etikett és a protokoll alapjaival, legfontosabb fogalmaival, kialakulásával, fejlődésével, követendő mintáival, valamint a különböző élethelyzetekben tanúsítandó magatartás sajátosságaival. A protokolláris normák és a nyelvi etikett szabályainak ismerete különösen fontos a fordítók és a tolmácsok számára a hivatalos társas érintkezésben, a nemzetközi gazdasági, kereskedelmi, sport- és kulturális kapcsolatokban, valamint a közéletben és a személyes kapcsolatokban. Külön figyelmet fordítunk az előadások során a különböző országokra jellemző viselkedéskultúra bemutatására és annak tudatosítására, hogy a nyelvi és protokolláris „szabványok” az együttélés fontos eszközei.	
Fejlesztendő kompetenciák:	
tudás: Áttekintéssel rendelkezik a protokoll alapismeretek területén. Ismeri a tolmács protokollt.	
képesség: Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt. Munkája során képes a protokoll szabályait alkalmazni.	
attitűd: Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez.	
autonómia és felelősség: Betartja a szakmai etikai szabályokat. Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás:	

1. Az etikett és a protokoll alapjai (Az etikett, a protokoll, az illem, a viselkedéskultúra és a diplomácia, stb. alapfogalmak definiálása. A viselkedéskultúra története, alapjai, sajátosságai és összetevői, a kulturált megjelenés, megnyilvánulás és megnyilatkozás.)
2. Magán és hivatalos viselkedéskultúra. (A köszönés és a megszólítás különböző formái, bemutatás és bemutatkozás. Tegezés, magázás. Kézfogás, kézcsók. Meghívás, a vendég és a házigazda. A társalgás, és amiről nem illik beszélni. Virág, ajándék. A nemekre jellemző viselkedés és társalgás. A nyelvi udvariasság, az udvariasság fokozatai, nyelvi udvariasság otthon és a munkahelyen. A pontosság.)
3. A társas érintkezés alapkérdései. (A társas érintkezés nyelvi eszközei és formái. Telefonálás, a telefonhasználat alapszabályai, a telefonhívás időpontjai, az üzenetrögzítő, magántelefon a munkahelyen, a mobiltelefon. A tömegközlekedés illemtana. Névjegyhasználat. A borralaló. Dohányzás. Apró kellemetlenségek. Biológiai megnyilvánulások és kezelésük. A különböző élethelyzetekben tanúsítandó magatartás sajátosságai.)
4. A hivatalos viselkedéskultúra. (A protokoll haszna és szükségszerűsége. Nyelvi etikett és viselkedés a nyilvánosság előtt. A hivatalos írásos érintkezés és műfajai. A nyelvi illem és a tömegkommunikációs eszközök: rádió, televízió, sajtó.)
5. Hivatalos programok. (Protokoll a közéletben. A hivatalos programok szervezésével és lebonyolításával összefüggő fontosabb kérdések. Hivatalos ceremóniák, hivatalos protokoll.)
6. Üzleti etikett, tárgyalás, üzleti megbeszélés. (A vendég fogadása, a tárgyalás helyszíne, ültetési rend. A nyilvános szereplés illemtana. A tárgyalás előkészítése és lebonyolítása. A tárgyalás szakaszai.)
7. A tolmácsolás protokolláris szabályai. (A tolmács mint interkulturális kommunikátor. A tolmács feladata, a tolmácsprotokoll, a legfontosabb írott és íratlan elvárások, ill. szabályok, a tolmácsolási szituációban. A minőségi tolmácsolás alapfeltételei. A tolmács és a megbízó viszonya, a tolmács viszonya a hallgató(ság)hoz, a tolmács helyzete a tolmácsolási szituációban.)
8. Diplomácia. (A külkapcsolatok protokolláris vonatkozásai, a nemzetközi protokoll és etikett alapszabályai. A diplomáciai protokoll és etikett jelentősége a nemzetközi kapcsolatokban. Diplomáciai viselkedési formák, szabályok: a diplomáciai öltözet, a látogatás, levelezés és telefonálás, az ajándék és ajándékozás. Névjegykártya. A nemzetközi protokoll és etikett alapszabályai. A protokoll jelentősége a nemzetközi gazdasági, kereskedelmi, sport- és kulturális kapcsolatokban, valamint a közéletben és a személyes kapcsolatokban.)
9. Étkezési kultúra. (Az étkezés protokolláris szabályai. A rendezvények csoportosításai és fajtái. Az étkezési kultúra és a viselkedési tudnivalók. Az étkezési kultúrát érintő viselkedési tudnivalók. Étkezéssel egybekötött hivatalos rendezvények.)
10. Öltözködés. (A legfontosabb öltözködéssel kapcsolatos ismeretek nők és férfiak számára. Hivatalos öltözködési kultúra. Különböző diplomáciai érintkezési formák és a megfelelő öltözet.)
- 11.-14. A protokoll és etikett sajátosságai külföldön. Hallgatók prezentációi - a különböző országokra jellemző viselkedéskultúrák bemutatása.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Alírási feltétele:

- az előadásokon való rendszeres részvétel;
- szemináriumi dolgozat (5-8 oldal, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően);
- prezentáció formájában egy országra vagy régióra jellemző viselkedéskultúra bemutatása.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A kollokviumi tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Az előadások anyagáról átfogó írásbeli vizsga.

A vizsga értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Dr. Sille István 2015. *Illem, etikett, protokoll*. Budapest: Akadémiai Kiadó Zrt
2. Görög Ibolya 2017. *Protokoll az életben*. Budapest: Athenaeum Kiadó Kft.
3. Ottlik Károly 2004. *Protokoll - Viselkedéskultúra* Budapest: Panoráma-Medicina Könyvkiadó.
4. Hossó Nikolett 2015. *Protokoll a diplomácia és a nemzetközi kapcsolatok hátterében*. Budapest: L'Harmattan Kiadó
5. Baldrige, Letitia 2003. *New Manners for New Times: A Complete Guide to Etiquette*. New York: Scribner.

Ajánlott irodalom:

6. Ottlik Károly: 1997. Protokoll A-tól Zs-ig. Budapest: Protokoll '96 Könyvkiadó.
7. Ottlik Károly: 1996. Protokoll extra. Budapest: Protokoll '96 Könyvkiadó.
8. Pappritz, Erica 2008. *Etikette neu – Der Knigge aus den Wirtschaftwunderjahren*, Düsseldorf : Verlagsanstalt Handwerk
9. Urschitz, Karl 2002. *Protokoll mit Zeremoniell und Etikette* (Band 28.), Verlag Schnider, Veröffentlichungen der Steiermärkischen Landesbibliothek
10. Molnár Gy. (szerk.) 2000. Protokoll. Bevezetés a protokoll világába. Miskolc: Miskolci Egyetem.
11. Dunckel, J. 1987. *Business Etiquette Today*. Vancouver: Self-counsel Press

Tantárgy neve: Tolmácsolástechnika BA II.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2207 Levelező: BTMFTL2207 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sasvári Anna, nyelvtanár	
Közreműködő oktató(k): Engel Dennis, anyanyelvi lektor; Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1 év 2 félév (tavasz)	Előfeltétel: BTMFT1107
Óraszám/hét: gyakorlat nappali: 2 óra/hét levelező: 14 óra/hét	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy feladata a leendő fordítók és tolmácsok támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyar nyelvre, megismerjék a nyelvi közvetítés etikai és retorikai szabályait. A gyakorlati foglalkozások célja az első idegen nyelvről magyarra való szóbeli nyelvi közvetítés készségének fejlesztése, ismerkedés a tolmácsolás különböző fajtáival, a memória és az információkeresési kompetencia fejlesztése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Áttekintéssel rendelkezik a protokoll alapismeretek területén. Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). képesség: Képes a tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes tolmácsolási szolgáltatásokat nyújtani. A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes konzekutív módon tolmácsolni. Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt. attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kritikusan gondolkodik és elemzi a tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemz és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: Hétről hétre ismétlődő, de egyre összetettebb feladatokkal, különböző szövegek segítségével haladunk a valódi tolmácsolási szituációk gyakorlása felé.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szövegek előkészítése tolmácsolásra – az információ sűrűségének növelése és csökkentése. 2. Blattolás gyakorlása 3. Blattolás gyakorlása 4. Blattolás gyakorlása 5. Autentikus tolmácsolási események elemzése és feldolgozása. 6. Konzekutív tolmácsolás gyakorlása előkészített autentikus szövegek alapján. 7. Konzekutív tolmácsolás gyakorlása előkészített autentikus szövegek alapján. 8. Konzekutív tolmácsolás gyakorlása előkészített autentikus szövegek alapján. 	

9. Felolvasott szöveg tolmácsolása (1-2 perc, aztán fokozva a tempót és az információsűrűséget).
10. Autentikus beszéd tolmácsolása (internetes hanganyag alapján, pl. www.bundesregierung.de).
11. A stressz kezelésének lehetséges módjai.
12. Stresszkezelési technikák gyakorlása.
13. Órai tolmácsolási gyakorlat az oktató/hallgatók által előkészített beszéd alapján.
14. A félév ismereteinek összefoglalása, a félév lezárása, értékelés.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók legalább kétszer prezentációval készülnek a gyakorlati foglalkozásra, melyet a többiek tolmácsolnak különböző módon az órán

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik. A gyakorlati foglalkozásokon elengedhetetlen az aktív részvétel és az óráról órára történő felkészülés. A hallgatók értékelésébe beleszámít az utolsó előtti héten teljesített tolmácsolási feladat (40%), valamint az órákon előadott prezentációkra való felkészülés (30%) és az aktív órai részvétel (30%) is.

Kötelező irodalom:

1. Horváth Ildikó 2012. *Interpreter Behaviour: A Psychological Approach*. Budapest, Hang Nyelviskola Bt.
2. G. Láng Zsuzsa 2002. *Tolmácsolás felsőfokon. A hivatásos tolmácsok képzéséről*. Budapest: Scholastica.
3. Szabari Krisztina 1999. *Tolmácsolás. Bevezetés a tolmácsolás elméletébe és gyakorlatába*. Budapest: Scholastica.
4. Szabó Csilla (ed) 2003. *Interpreting: from preparation to performance: recipes for practitioners and teachers*. Budapest: British Council.

Ajánlott irodalom:

1. Kadric, Mira – Zanocco, Giulia 2018. *Dolmetschen in Politik und Diplomatie*. Wien, Facultas.
2. Környei Tibor (szerk.) 2005. *Fordítói ABC/2. Amit a tolmácsolásról tudni kell. Útmutató tolmácsoknak*. Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete.
3. Basnett, Susan – Lefevere, André, eds. 1990. *Translation, History and Culture*. London: Pinter
4. Best, Joanna – Kalina, Sylvia, eds. 2002. *Übersetzen und Dolmetschen*. Tübingen: Franke.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Tolmácsolástechnika CA II.	Nappali: BTMFTN2208
	Levelező: BTMFTL2208
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sasvári Anna, nyelvtanár	
Közreműködő oktató(k): Engel Dennis Robert, anyanyelvi lektor; Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavasz)	Előfeltétel: BTMFT1108
Óraszám/hét: gyakorlat nappali: 2 óra/hét levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező

Tantárgy feladata és célja:

A tantárgy feladata a leendő fordítók és tolmácsok támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni a szóbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyar nyelvre, megismerjék a nyelvi közvetítés etikai és retorikai szabályait. A gyakorlati foglalkozások célja a második idegen nyelvről magyarra való szóbeli nyelvi közvetítés készségének fejlesztése, ismerkedés a tolmácsolás különböző fajtáival, a memória és az információkeresési kompetencia fejlesztése.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Áttekintéssel rendelkezik a protokoll alapismeretek területén. Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai).

képesség: Képes a tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes tolmácsolási szolgáltatásokat nyújtani. A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes konzekutív módban tolmácsolni. Képes kezelni a tolmácsolással járó stresszt.

attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kritikusan gondolkodik és elemzi a tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:**Gyakorlat**

Hétről hétre ismétlődő, de egyre összetettebb feladatokkal, különböző szövegek segítségével haladunk a valódi tolmácsolási szituációk gyakorlása felé.

1. Szövegek előkészítése tolmácsolásra – az információ sűrűségének növelése és csökkentése.
2. Blattolás gyakorlása
3. Blattolás gyakorlása
4. Blattolás gyakorlása
5. Autentikus tolmácsolási események elemzése és feldolgozása.
6. Konzekutív tolmácsolás gyakorlása előkészített autentikus szövegek alapján.
7. Konzekutív tolmácsolás gyakorlása előkészített autentikus szövegek alapján.
8. Konzekutív tolmácsolás gyakorlása előkészített autentikus szövegek alapján.
9. Felolvasott szöveg tolmácsolása (1-2 perc, aztán fokozva a tempót és az információsűrűséget).
10. Autentikus beszéd tolmácsolása
11. A stressz kezelésének lehetséges módjai.
12. Stresszkezelési technikák gyakorlása.
13. Órai tolmácsolási gyakorlat az oktató/hallgatók által előkészített beszéd alapján.
14. A félév ismereteinek összefoglalása, a félév lezárása, értékelés.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók legalább kétszer prezentációval készülnek a gyakorlati foglalkozásra, melyet a többiek tolmácsolnak különböző módon az órán

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik. A gyakorlati foglalkozásokon elengedhetetlen az aktív részvétel és az óráról órára történő felkészülés. A hallgatók értékelésébe beleszámít az utolsó előtti héten teljesített tolmácsolási feladat (40%), valamint az órákon előadott prezentációkra való felkészülés (30%) és az aktív órai részvétel (30%) is.

Kötelező irodalom:

1. Horváth Ildikó 2012. *Interpreter Behaviour: A Psychological Approach*. Budapest, Hang Nyelviskola Bt.
2. G. Láng Zsuzsa 2002. *Tolmácsolás felsőfokon. A hivatásos tolmácsok képzéséről*. Budapest: Scholastica.
3. Szabari Krisztina 1999. *Tolmácsolás. Bevezetés a tolmácsolás elméletébe és gyakorlatába*. Budapest: Scholastica.
4. Szabó Csilla (ed) 2003. *Interpreting: from preparation to performance: recipes for practitioners and teachers*. Budapest: British Council.

Ajánlott irodalom:

1. Kadric, Mira – Zanocco, Giulia 2018. *Dolmetschen in Politik und Diplomatie*. Wien, Facultas.
2. Környei Tibor (szerk.) 2005. *Fordítói ABC/2. Amit a tolmácsolásról tudni kell. Útmutató tolmácsoknak*. Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete.
3. Basnett, Susan – Lefevere, André, eds. 1990. *Translation, History and Culture*. London: Pinter
4. Best, Joanna – Kalina, Sylvia, eds. 2002. *Übersetzen und Dolmetschen*. Tübingen: Franke.

Tantárgy neve: Fordítástechnika BA I.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2209 Levelező: BTMFTL2209 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renata, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): habil. Dobos Csilla, egyetemi docens; Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja az első idegen nyelvről magyarra való fordítás készségének fejlesztése. Az anyanyelv és az idegen nyelv rendszerének összehasonlítása, a sajátosságok és különbségek vizsgálata, a szövegek elemzése kontrasztív nyelvészeti és szövegnyelvészeti szempontok alapján történik a fordítások során. Az órán elhangzott elméleti és gyakorlati ismereteknek megfelelően kiválasztott, különböző szövegeket fordítanak a hallgatók házi feladatként, majd ezen szövegek fordítását a szemináriumi foglalkozásokon feldolgozzuk (különböző fordítási lehetőségek elemzése és értékelése).</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket.</p> <p>képesség: Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási technikát. BA nyelvkombinációban képes fordítani. Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni 'A' nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel a magyar nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Megfelelő anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.</p> <p>attitűd: Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban.</p>	

Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.

autonómia és felelősség:

A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

1. A tantárgy bemutatása, elhelyezése a fordítástudományban. A szakterület terminológiájának tisztázása. A félév tematikájának ismertetése. A fordítástechnika kulcskérdései, szükséges és fejleszhető kompetenciái.
2. Az anyanyelvre történő fordítás sajátosságai. Az anyanyelv ismeretének fontossága, tudatos anyanyelvi használat elősegítése, fejlesztése. Nyelvhasználat tudatosságának növelése a kontrasztivitás segítségével.
3. A fordítási kompetencia ismertetése, nyelvi és fordítói készségek, képességek, tudás megkülönböztetése. A fordítási készségek fejlesztésének módjai. Fordító, szakfordító, piaci elvárások.
4. Blattolás. Hosszabb szövegek célnyelvi rövid összefoglalása. Stratégiák és automatizmusok kialakítása. (Szövegelemzés B-nyelven, szövegalkotás A-nyelven.)
5. Előzetes szövegelemzés lépései (forrásnyelvi szöveg megjelenésének helye, ideje, funkciója, műfaja, stb.)
6. A fordítási utasítás (célnyelvi szöveg célja, funkciója, stb.) – háttérkutatások, reáliák
7. A fordítási feladat jellege, fordítástípusok.
8. Szöveghűség – értelem, fordítói beavatkozás mértéke.
9. Lexikai és grammatikai alkalmazkodás a célnyelvi olvasó igényeihez – regiszter
10. Kohézió – kapcsolóelemek
11. Terminológiai háttérmunka
12. Fordítások önlektorálása és önértékelése. A fordítási hiba.
13. Zárthelyi dolgozat megírása.
14. A zárthelyi dolgozat és a félévi munka értékelése.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Aláírás feltétele: a szemináriumokon való rendszeres, aktív részvétel.

Házi fordítások határidőre való benyújtása.

Zárthelyi dolgozat: a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek számonkérése.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A gyakorlati jegy összetevői:

- Házi feladatok értékelése: 30%
- Aktív részvétel a szemináriumi munkában: 20%
- Zárthelyi dolgozat: 50%

A házi feladatok értékelése: ötfokozatú (1-5)

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Dróth Júlia. 2011. *Fától az erdőt... Kérdések és válaszok a fordítás technikájáról*. Fordítói ABC/4. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
2. Környei Tibor (szerk.) et al. 2004. *Hogyan kezdjem – Útmutató fordítóknak és tolmácsoknak*. Fordítói ABC/1. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
3. Környei Tibor (szerk.) 2006. *Fordítástechnikai útmutató - Különböző szövegtípusok fordítása*. Fordítói ABC/3. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
4. Klaudy K.–Simigné Fenyő S. 2000. *Angol-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája*. 2. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó (2. kiadás)
5. Klaudy K.–Salánki Á. 2000. *Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája*. 1. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó (3. kiadás)
6. Chestermann, Andrew – Wagner, Emma 2002. *Can Theory Help Translators?* Manchester: St. Jerome.
7. Reiss, Katarina 1993. *Texttypus und Übersetzungsmethode: Der operative Text*, Heidelberg.

Ajánlott irodalom:

1. Klaudy Kinga 1997. Fordítás II. Bevezetés a fordítás gyakorlatába angol/német/francia példatárral. Scholastica Kiadó
2. Klaudy K.–Bart I. 2014. EU-fordítóiskola. Európai uniós szövegek fordítása angolról magyarra. Budapest: Corvina Kiadó
3. Bart István, Klaudy Kinga, Judy Szöllősy. 2014. Angol fordítóiskola. Budapest: Corvina Kiadó
4. Hönig, H. G.–Kußmaul, P. 1991. *Strategie der Übersetzung*. Tübingen: Narr.

TANTÁRGYI TEMATIKA
2019/2020. tanév 2. félév; Fordítástechnika AB I;
Fordító és tolmács MA (nappali/levelező)

Tantárgy neve: Fordítástechnika AB I.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2210 Levelező: BTMFTL2210 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Vraukó Tamás, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Váraljai Julia, anyanyelvi lektor; Nagano Robin Lee, mesteroktató; Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel:-
Óraszám: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A gyakorlati foglalkozások célja a hallgatók készségének fejlesztése a magyarról az első idegen nyelvre való fordítás tekintetében, a forrásnyelvi szövegek értelmének az első idegen nyelven való minél pontosabb visszaadása nyelvhelyesség és nyelvészeti szempontokból. A szemináriumokon a szövegek feldolgozása során olyan gyakorlatra tesznek szert, mely segít az idegen nyelvre való fordítás során felmerülő gyakorlati problémák kezelésében, hogy fordítói munkájuk során a nehézségeket kezelni tudják majd, valamint kompetens fordítói döntéseket tudjanak hozni.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. képesség: Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. attitűd: Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>A hallgatók hétről hétre különböző típusú és aktuális témájú magyar szöveget fordítanak idegen nyelvre, majd a javítást követően az órai feldolgozás keretében, a fordításokat megvitatják nyelvhelyességi, pragmatikai és stilisztikai szempontból. A témákhoz tartozó példák elemzése, házi fordítások közös megbeszélése, értékelése történik a szemináriumon.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az első idegen nyelvre való fordítás sajátosságai, a fordítással szemben támasztható követelmények. 2. Szövegtípusok és azok fordításának jellemzői. 3. A megfelelő terminológia megválasztása. 4. Eltérő szavakkal kifejezett azonos tartalmak a magyar és az idegen nyelvben. Reáliák fordítása. 5. Idegenszó-használat különbségei a magyar és az idegen nyelvben. 6. Rövidítések fordítása. 7. Szempontok a tulajdonnevek (személy-, hely- és intézmény-, stb. nevek) kezeléséhez a fordításban. 8. Párhuzamos szövegek használata a megfelelő szavak, kifejezések és nyelvi fordulatok felderítéséhez. 9. Csoportos fordítás, közös glosszárium készítése 1. 	

<p>10. Csoportos fordítás, közös glosszárium készítése 1. 11. Hibák, típushibák kiküszöbölése és javítása. 12. Az ismeretek összefoglalása, 13. Számonkérés: zárthelyi fordítás. 14. A zárthelyi dolgozat és a félévi munka értékelése.</p>
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aláírás feltétele a szemináriumokon való rendszeres, aktív részvétel. A házi fordítások határidőre való benyújtása. Zárthelyi dolgozat (fordítás) megírása. Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlati jegy összetevői: A házi fordítások átlaga 30%, órai aktív részvétel 20%, zárthelyi dolgozat (fordítás) 50%. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5). Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.</p>
<p>Kötelező irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Környei Tibor (szerk.) 2006. <i>Fordítástechnikai útmutató - Különböző szövegtípusok fordítása.</i> Fordítói ABC/3. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete 2. Klaudy K.–Bart I.–Szöllősy J. 1996. <i>Angol fordítóiskola.</i> Budapest: Corvina 3. Zalán Péter 1997. <i>Német fordítóiskola. Fordítás magyarról németre.</i> Budapest: Corvina Kiadó 4. Campbell, S. 1998. <i>Translation into Second Language.</i> New York: Longman 5. Steiner, George, 2005, 2009. <i>Bábel után: nyelv és fordítás,</i> 1-2. kötet, Budapest: Corvina Kiadó <p>Ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Környei Tibor (szerk.) et al. 2004. <i>Hogyan kezdjem – Útmutató fordítóknak és tolmácsoknak.</i> Fordítói ABC/1. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete 2. Nord, Christiane 2004. <i>Textanalyse und Übersetzen,</i> Tübingen: Groos

<p>Tantárgy neve: Szövegnyelvészet</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2211 Levelező: BTMFTL2211 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható</p>
<p>Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens</p>	
<p>Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)</p>	<p>Előfeltétel: -</p>
<p>Óraszám/hét: előadás Nappali: heti 1 óra Levelező: 7 óra/félév</p>	<p>Számonkérés módja: Aláírás és kollokvium</p>
<p>Kreditpont: 2</p>	<p>Munkarend: nappali / levelező</p>
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadások feladata a szövegtan alapvető fogalmainak és a magyar nyelvű szövegekre jellemző sajátosságoknak a bemutatása. A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat azokkal a szövegtani ismeretekkel, amelyek a szövegek fordítása során fontos szerepet játszanak a fordító munkájában és döntéseiben.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Rendelkezik szövegtani ismeretekkel. Tisztában van az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel.</p> <p>képesség: Szövegtani ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén. Képes szöveget elemezni. Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát.</p> <p>attitűd: Kíváncsi a szövegtan fejlődésére. Kritikusan gondolkodik és elemzi a szövegeket.</p>	

Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szövegekkel kapcsolatos munkáját.

autonómia és felelősség:

A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.

Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás:

A tárgy féléves programjának kifejtése, 14 téma félévente.

1. Szövegtan, textológia, szövegtudomány
2. A szöveg meghatározása, a szövegértékűség fogalma
3. Textualitás és szövegösszefüggés
4. Élőbeszéd és írott szöveg, multimediális szövegek
5. Szöveggrammatika
6. Szövegszemantika
7. Szövegpragmatika
8. A szöveg szerkezete
9. Szövegtypológia
10. A szöveg stílusa
11. Szövegek közötti összefüggés
12. Szövegalkotás
13. Szövegbefogadás
14. Szövegtan és fordítás

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, prezentáció, ZH, aktív részvétel az órákon

Aláírás teljesítésének módja, értékelése:

Szemináriumi dolgozat

5-8 oldal terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően

A szemináriumi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

Prezentáció a szemináriumi dolgozat alapján

A prezentáció értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A prezentáció beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 20%.

Zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat (egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása) értékelése: ötfokozatú (1–5).

- A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

- A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

A tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Kötelező irodalom:

1. Szikszainé Nagy Irma 1999. *Leíró magyar szövegtan*. Budapest: Osiris Kiadó
2. Károly Krisztina 2007. *Szövegtan és fordítás*. Budapest: Akadémiai Kiadó
3. Tolcsvai Nagy Gábor 2001. *A magyar nyelv szövegtana*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó
4. Robert de Beaugrande, Wolfgang Dressler 2000. *Bevezetés a szövegnyelvészetbe*. Budapest: Corvina <https://touchbtimec.firebaseio.com/7/Bevezet%C3%A9s-a-sz%C3%B6vegnyelv%C3%A9szetbe.pdf>
5. Hans Jürgen Heringer 2016. *Linguistische Texttheorie. Eine Einführung*. Tübingen: UTB
6. Halliday, M.A.K. and Webster, Jonathan J. 2014. *Text Linguistics: The How and Why of Meaning*. London: Equinox

Ajánlott irodalom:

1. Tátrai Szilárd, Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.) 2008. *Szöveg, szövegtípus, nyelvtan. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 80*. Budapest: Tinta Könyvkiadó

2. Petőfi S. J., Békési I., Vass L. 1993-1999. *Szemiotikai Szövegtan 1-12*. Szeged: JGYTF Kiadó.
3. Balázs János 1985. *A szöveg*. Budapest: Gondolat
4. Schwarz-Friesel, Monika, Consten, Manfred (Hrsgg.) 2014. *Einführung in die Textlinguistik*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft
5. Mohsen Ghadessy (ed.) 1999. *Text and Context in Functional Linguistics*. John Benjamins Publishing
6. Dressler, W.U. (ed.) 1978. *Current Trends in Textlinguistics*. Berlin, New York: Walter de Gruyter

Tantárgy neve: Szemantika	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2212 Levelező: BTMFTL2212 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Szabóné Dr. Papp Judit, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: BTMFT1112
Óraszám/hét: előadás Nappali képzésben: heti 1 óra Levelező képzésben: 7 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: Az előadásokon a hallgatók megismerkednek a jelentéstani kutatások történetével, a jel és a jelentés fogalmával, a jelentésfajtákkal, a jelentésleírás módjaival és a komponenses elemzéssel. Foglalkozunk továbbá a szemantika, a pragmatika és a fordítás kapcsolatával, valamint az előfeltevések és a logikai implikáció fogalmával.	
Fejlesztendő kompetenciák:	
tudás: Ismeri és átlátja a szemantika elméleti és gyakorlati alapelveit. Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel.	
képesség: Szemantikai ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén. Képes forrásnyelven szöveget elemezni szemantikai szempontok alapján. Képes olyan szöveget alkotni, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Megfelelő idegen nyelvi és anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a szemantikai szabályokat alkalmazni. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát.	
attitűd: Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.	
autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemz és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tudománytörténeti áttekintés 2. Szemiotikai alapfogalmak 3. Szemantika 4. Károly Sándor jelentésfogalma 5. A jelentésfogalom a mai szemantikában <ul style="list-style-type: none"> • logikai jelentésfogalom • a kognitív szemantika jelentésfogalma 	

- a strukturális szemantika jelentésfogalma
6. A komponenses elemzés
 7. A szemantika és a pragmatika kapcsolata
 8. A jelentésfajták (denotatív, konnotatív, kollokatív)
 9. A jelentésfajták (tematikus, pragmatikus, szintaktikai)
 10. A jelentésfajták (szintaktikai, nyelvrétegbeli, műfaji)
 11. Lexikológiai jelentésviszonyok – poliszémia
 12. Lexikológiai jelentésviszonyok – szinonímia
 13. Lexikológiai jelentésviszonyok – homonímia
 14. Lexikológiai jelentésviszonyok – antonímia

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, prezentáció, ZH, aktív részvétel az órákon

Aláírás teljesítésének módja, értékelése:**Szemináriumi dolgozat**

5-8 oldal terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően

A szemináriumi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

Prezentáció a szemináriumi dolgozat alapján

A prezentáció értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A prezentáció beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 20%.

Zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat (egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása) értékelése: ötfokozatú (1–5).

- A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

- A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

A tételek a tematikában felsorolt témakörökkel megegyeznek.

Kötelező irodalom:

1. Lőrincz Julianna 2015. *Jelentéstani alapismeretek*. Komárom
2. Kiefer Ferenc 2007. *Jelentélmélet*. Budapest: Corvina.
3. Kiefer Kerenc, Gyuris Beáta 2006. Szemantika. In: Kiefer Ferenc (szerk.) *Magyar nyelv*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 175–221.
4. Pethő József: Jelentés tan: <http://docplayer.hu/13056823-Tankonyv-a-ba-kepzes-szamara.html>
5. John I. Saeed 2003. *Semantics*. Blackwell Publishing,
6. Sebastian Löbner 2003. *Semantik: Eine Einführung*. Berlin: Walter de Gruyter.

Ajánlott irodalom:

1. Szende Tamás 1996. *A jelentés alapvonalai*. Zsámbék: Corvinus Kiadó.
2. Károly Sándor 1970. *Általános és magyar jelentés tan*. Budapest: Akadémiai Kiadó
3. Gombocz Zoltán 1997. *Jelentés tan és nyelvtörténet*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
4. John Lyons 1995. *Linguistic Semantics*. Cambridge: Mass
5. John Lyons 1980. *Semantik*. Band I. München: Beck
6. Gennaro Chierchia, Sally McConnell-Ginet 2000. *Meaning and Grammar. An Introduction to Semantics*. Cambridge: Mass
7. Monika Schwarz-Friesel, Jeanette Chur 2007. *Semantik. Narr Studienbücher*. Tübingen: Günter Narr Verlag
8. Michael Metzeltin 2007. *Theoretische und angewandte Semantik. Vom Begriff zum Text*. Wien: Praesens Verlag
9. Arnim von Stechow, Dieter Wunderlich (Hrsg.) 1991. *Semantik. Ein Internationales Handbuch*. Berlin: De Gruyter
10. Dieter Wunderlich 1980. *Arbeitsbuch Semantik*. Königstein: Athenäum

Tantárgy neve: Szaknyelv és szakfordítás	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN2213 Levelező: BTMFTL2213 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali képzésben: heti 2 óra Levelező képzésben: 14 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a különböző szaknyelvek sajátosságaival, használatuk szintereivel, nyelvi és pragmatikai jellemzőivel. A hallgatókkal közösen elemezzük azokat a fordítás és tolmácsolás során fontos nyelvi és nem nyelvi tényezőket, amelyek egy adott kommunikációs szintér szakmai nyelvhasználatát meghatározzák. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri és átlátja a szükséges szaknyelvi és terminológiai alapelveket. Ismeri a szakfordítási tevékenység elméleti kérdéseit. Rendelkezik szaknyelvi ismeretekkel. Tisztában van a szakmai kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik írásbeli és szóbeli szaknyelvi kommunikációs alapismeretekkel. képesség: Szaknyelvi ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás és tolmácsolás terén. Képes forrásnyelven szakszöveget elemezni. Képes olyan szakszöveget alkotni, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Képes alkalmazni a szakszövegfajtának megfelelő fordítási technikát. Képes terminológiai felkészülés és információkeresés végzésére. attitűd: Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Szaknyelv és szakmai kommunikáció 2. A szaknyelvi szövegek fordítása 3. Gazdaság és nyelvhasználat 4. Jogi szaknyelv és szakmai kommunikáció 5. A politikai nyelvhasználat 6. Diplomácia és nyelvhasználat 7. Rendészet és nyelv 8. Az Európai Unió szaknyelve és terminológiája 9. Az orvosi szaknyelv 10. A zenei szaknyelv 11. Matematika és nyelv 12. Az informatika nyelve 13. A magyar sportnyelv néhány aspektusa 14. Az egyházi nyelvhasználat 	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szemináriumi dolgozat, prezentáció, aktív részvétel az órákon

Aláírás / Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:**Szemináriumi dolgozat**

5-8 oldal terjedelemben, a tudományos munkákkal szemben támasztott követelményeknek megfelelően

A szemináriumi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A szemináriumi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

Prezentáció a szemináriumi dolgozat alapján

A prezentáció értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A prezentáció beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 20%.

Zárthelyi dolgozat

A zárthelyi dolgozat (egy tétel részletes kifejtése, fogalmak definiálása) értékelése: ötfokozatú (1–5).

A tétel értékelése: ötfokozatú (1–5).

A fogalmak definiálásának értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-60 elégtelen, 61-70 elégséges, 71-80 közepes, 81-90 jó, 91-100 jeles.

A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya a gyakorlati jegybe: 40%.

Kötelező irodalom:

1. Dobos Csilla (Szerk.) 2010. *Szaknyelvi kommunikáció*. Miskolci Egyetem, Miskolc – Tinta Könyvkiadó, Budapest,
2. Kurtán Zsuzsa 2003. *Szakmai nyelvhasználat*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest,
3. Thorsten Roelcke 2005. *Fachsprachen*. Berlin: Erich Schmidt Verlag
4. Swales, J. M. 1992. Language for specific purposes. In W. Bright (Ed.), *International Encyclopedia of Linguistics* New York, Oxford: OUP.
5. Honfi László (2011) https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0025_Honfi_Laszlo-Tornaszaknyelv/ch04.html

Ajánlott irodalom:

1. Ablonczyné Mihályka Livia 2006. *Gazdaság és nyelv*. Pécs: Lexikográfia Kiadó
2. Dobos Csilla 2008. A jogi terminusok jelentésének sajátosságai. In: Gecső T.- Sárdi Cs. (szerk.), *Jel és Jelentés*. Budapest : Tinta Könyvkiadó, pp.91-100.
3. Mihalovics Árpád 2000. A politikai szaknyelv néhány sajátossága. In: Mihalovics Árpád (szerk.) *Tanulmányok a politikai szaknyelvről*. Studia Europaea Nyíregyhaziensia 2, pp.29-61.
4. Hans-R. Fluck: 1990. *Fachsprachen*. Tübingen und Basel: A. Francke Verlag
5. Robinson, P. 1991. *ESP Today: A Practitioner's Guide*, New York & London: Prentice Hall.
6. *Fachsprache – International Journal of Specialized Communication*. Wien: facultas.wuv
7. Dániel Ágnes, 1983. *A fordítói gondolkodás iskolája*. Tankönyvkiadó, Budapest,
8. Folyóiratok: *Fordítástudomány, Magyar Terminológia, Magyar Orvosi Nyelv*
9. Konferencia kötetek: *Porta Lingua, Szaknyelv és szakfordítás*

2. év 1. félév (őszi félév)

Tantárgy neve: Jogi alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN3301 Levelező: BTMFTL3301 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2. év 1. félév	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: Nappali: 1 óra / hét Levelező: 7 óra / félév	Számonkérés módja: aláírás és kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja: bemutatni a jogrendszer felépítését, alapkategóriáit. Foglalkozik az emberi jogokkal, a jog által is rögzített szociálpolitikai alapelvekkel, értékekkel. Felveti a jogalkotás és a jogalkalmazás során leggyakrabban megjelenő szociális vonatkozású dilemmákat. Felhívja a figyelmet azokra a lehetőségekre és korlátokra, melyek a társadalmi problémák jogi úton történő rendezésére vonatkoznak. Fejleszti a hallgatók jogszabály értelmezési készségét, a jogi eljárások lehetőségének felismerését, erősíti érzékenységüket a társadalmi, morális és jogi igazságosság összeegyeztetésére és különbségeinek felismerésére.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: a hallgatók képesek lesznek megérteni a jogi alrendszer működését, kapcsolódását a többi alrendszerhez képesség: az óra folyamán kezelni és használni kell joghoz kapcsolódó adatbázisokat, hagyományos és elektronikus forrásokat attitűd: a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét elfogadja, s ennek keretében megérti a jogi alrendszer ismeretének fontosságát autonómia és felelősség: a tárgy fejleszti az állampolgári tudatosságot és aktivitást, szolidaritást, közéleti részvételt, az esélyegyenlőség támogatásának fontosságát, társadalompolitikai kérdések iránti felelősséget</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jog fogalma és funkciói, ezek történeti változása, normák az emberi magatartás szabályozásában 2. Jogforrások hierarchiája, Jogalkotás és jogértelmezés, Joghézag, mérlegelés, méltányosság 3. Magyarország alkotmánya, Alapvető emberi jogok és érvényesítési lehetőségeik 4. A jog keletkezése, érvényessége, hatálya, A jogszabály fogalma, szerkezete és típusai, A jogi eljárások, jogi szereplők, Jogi képviselő, beadványok, jogorvoslatok 5. Civil szféra és vállalkozások 6. Jogágak. Jogi személy, jogképesség, cselekvő képesség 7. Szerződések 8. Jogrendszerek áttekintése, kontinentális és angolszász jogrendszer 9. Romani kris 10. Az iszlám joga 11. Film1 12. Ázsiai és afrikai jogrendszerek 13. Film 2 14. A jog szerepe a szociális problémák kezelésében (workshop) 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: prezentáció aláírásért</p> <p>Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga, a vizsga értékelése ötfokozatú. (1-5) A tételsor megegyezik a tematikában felsorolt témakörökkel.</p>	
<p>Kötelező irodalom: 1. Szabó Miklós: <i>Jogi alapfogalmak</i>. Bíbor, Miskolc, 2003.</p>	

2. Badó-Loss: *Betekintés a jogrendszerek világába*. NYITOTT Könyv Kiadó, Budapest, 2003

3. Burrows, Mair: *European Social Law*, Wiley, 1996

Ajánlott irodalom:

1. Szabó Miklós (szerk.): *Bevezetés a jog-és államtudományokba*. Bíbor, Miskolc, 2001.

1. Pokol Béla: *Jogi alaptan*. Rejtjel, Budapest, 2000.

3. *European Journal of Social Law*

TANTÁRGYI TEMATIKA

2019/2020 tanév 1. félév; Szakfordítás (SSc) BA

Fordító és tolmács MA (nappali és levelező)

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Szakfordítás (SSC BA)	Nappali: BTMFTN3302
	Levelező: BTMFTL3302
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Sasvári Anna, nyelvtanár; Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel:-
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/ félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A gazdasági szakfordítás tantárgy célja, hogy a hallgatót felkészítse az idegen nyelvű gazdasági szövegek helyes értelmezésére és szakszerű, tartalmilag pontos, valamint nyelvileg helyes anyanyelvi változatuk elkészítésére.</p> <p>Ennek megfelelően, a különböző típusú gazdasági szövegek fordítása során, a gazdasági szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és az idegen nyelvi (angol/német) gazdasági rendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságélemek összevetése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). Tisztában van a forrás- és célnyelvet jellemző sajátosságokkal, valamint az interkulturális kommunikáció sajátosságaival. Rendelkezik nyelvi és szakmai terminológiai ismeretekkel a forrás- és a célnyelven.</p> <p>képesség: A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes szakszövegeket fordítani. Módszertani ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás terén. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven. Megfelelő idegen nyelvi és anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.</p> <p>attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kíváncsi a szakma fejlődésére. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.</p> <p>autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal.</p>	

Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat.
 Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.
 Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

Az órákon különböző típusú gazdasági szövegek értelmezése, elemzése, fordítása zajlik, valamint az előző órán házi feladatként kiadott szöveg fordításának megbeszélése, értékelése, valamint a különböző hibák elemzése, javítása és a lehetséges fordítási variációk összehasonlítása történik. Különböző, autentikus, aktuális gazdasági szövegek, szövegfajták kerülnek kiválasztásra, melyek fordítása során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre, valamint fordítói tapasztalatra tesznek szert.

1. A gazdasági szaknyelv sajátosságai, gazdasági szakszövegek típusai. Felkészítés gazdasági szövegek fordítására.
2. A gazdasági szövegek fordításához szükséges források (nyomtatott és online szakszótárak, gazdasági szakkönyvek, folyóiratok) megismerése, forrás- és célnyelvi párhuzamos szövegek válogatásának és a megbízhatóság megítélésének fontossága.
3. Terminológiai munka. Szövegfeldolgozás folyamata.
4. Gazdasági folyóiratok nyelvezete, stílusa, nyelvhez kötött sajátosságai.
5. Gazdasági szövegek értelmezése. Blattolás.
6. Makrogazdasági szövegek fordítása
7. EU gazdaságpolitikai szakmai szövegek fordítása
8. EU monetáris politikai szakmai szövegek fordítása
9. Nemzetközi gazdasági szövegek fordítása
10. Külkereskedelmi szövegek fordítása
11. Mikroökonómiai szakmai szövegek fordítása
12. Gazdasági szervezetek és felépítésük, szakmai munkájuk terminológiája.
13. Gazdasági szervezetek dokumentumainak fordítása.
14. Zárthelyi fordítás megírása és a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Házi fordítások határidőre való benyújtása, órákon való aktív részvétel. A félév végén zárthelyi fordítás megírása saját nyomtatott és/vagy online szótár segítségével.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Aláírás feltétele: rendszeres óralátogatás.

Gyakorlati jegy:

A házi fordítások beszámításának aránya: 50%

A zárthelyi fordítás beszámításának aránya: 50%.

A házi fordítások értékelése: ötfokozatú (1–5).

A zárthelyi fordítás értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Kopányi M.–Petró K.–Vági M. 2004. *Közgazdaságtan I. Mikroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
2. Gacsályi I.–Meyer D.–Misz J.–Simonits Zs. 2004. *Közgazdaságtan II. Makroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
3. D. Pálkó É.–Solt K.–Szabó M. 1997. *Gazdasági alapismeretek. EKTF* Eger: Líceum Kiadó.
4. Fazekas Marianna–Ficzere Lajos (szerk.) 2005. *Magyar közigazgatási jog*. Budapest: Osiris Kiadó.
5. Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik - aktuell Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch*, I. (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz, Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität.
6. A Magyarországi Fordítók Egyesületének ajánlása gazdasági szövegek fordításához

Ajánlott irodalom:

7. 1997. évi CXLIV. törvény a gazdasági társaságokról.
8. 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról
9. Erdei József, Fekete Éva, Homolya Katalin, Jablonkai Réka, Nagy Éva. 2004. *Angol-magyar tematikus gazdasági szókincstár*. Aula Kiadó

10. Nagy Péter, Varga Jenő. 2005. *Angol-magyar pénzügyi szótár magyar angol mutatóval*. Akadémiai Kiadó
11. Murphy, John T.–Thomas Salamon. 1998. *English-Hungarian Business Glossary*. The International Business Library Limited
12. Kovácsné Császi Gabriella. 1997. *Angol-magyar közgazdasági szótár*. Aula Kiadó
13. Dancs L. Anita, Farkasné Fekete Mária, Hustiné Béres Klára, Molnár József, Tömpe Ferenc. 1997. *Magyar-angol közgazdasági fogalom- és példatár*. Mezőgazdasági szaktudás kiadó, Bp.
14. Kovács János (szerk.) 1997. *Angol-magyar, magyar-angol kereskedelmi, pénzügyi és szakszótár*. ADECOM Kommunikációs Szolgáltató Rt. Bp.
15. Egy- és kétnyelvű szótárak, lexikonok, enciklopédiák, szakkönyvek a témakör függvényében, internetes terminológiai adatbázisok, korpuszok.

Tantárgy neve: Szakfordítás (SSC) AB	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN3303 Levelező: BTMFTL3303 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, anyanyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A társadalomtudományi, főleg gazdasági szakfordítás tantárgy célja, hogy a hallgatókat felkészítse a magyar nyelvű gazdasági szövegek szakszerű, tartalmilag pontos valamint nyelvi helyes idegen nyelvi változatának (a hallgatók B, első idegen nyelvére való fordításuk) elkészítésére. A szeminárium célja a szélesebb értelemben vett gazdasági szövegek bemutatása és szakszókincsének megismertetése. A szeminárium gyakorlati ötleteket ad a szakfordítási feladatra való felkészüléshez, a párhuzamos szövegek felkutatásához és a glosszáriumkészítéshez szükséges adatforrások eléréséhez. Külön hangsúlyt kap az órák során a magyar szövegek megfelelő nyelvi megjelölése idegen nyelven (stilisztikai, pragmatikai és nyelvhelyességi szempontból). A gyakorlatokon, illetve házi feladatként fordítandó szövegek mind eredeti, autentikus forrásból származnak, a magyarról idegen nyelvre való fordítás szempontjából releváns, gazdaságilag aktuális témájúak.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás- és a célnyelven. képesség: Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát. Képes terminológiai felkészülés és információkeresés végzésére. attitűd: Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. autonómia és felelősség: Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A gazdasági szövegek fordításának sajátosságai. Alapvető szakkifejezések értelmezése, szakterminológia felderítésének útja és módja. 2. Egyes gazdasági szakszöveg típusok bemutatása, elemzése. Csoportos fordítás, a fordítandó szöveg előkészítése. A fordítások közös és tanár általi egyéni értékelése, konzultáció. 3.-12. Minden alkalom egy aktuális gazdasági témáról készült fordítás feldolgozása. A téma és a szöveg órai előkészítése video-fájlok és párhuzamos szövegek segítségével. A fordításra váró szöveg értelmezése, szógyűjtés, blattolás. Ennek megfelelően, a különböző típusú gazdasági szövegek fordítása során, a gazdasági szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és az idegen nyelvi (angol/német) gazdasági rendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságalelemek összevetése. 	

Fordítás házi feladatként, majd a fordítások tanár általi egyéni értékelése, valamint a fordítások közös értékelése, konzultáció következik.

Szövegtípusok:

- vállalati dokumentáció fordítása: cég- és termékbemutató, éves jelentés szöveges része, cégtárgyalási jegyzőkönyvek, emlékeztetők, általános szállítási feltételek, stb.
- magyar gazdaság, EU és világgazdasággal kapcsolatos szövegek: befektetések és pénzügyi piacok, banki szféra, globalizáció és nemzetközi kereskedelem, EU gazdasága, Magyarország gazdasági élete

13. Zárthelyi fordítás megírása

14. A zárthelyi fordítás és a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi fordítás, házi fordítások, órákon való aktív részvétel. A félév során a hallgatók rendszeresen olyan fordításokat készítenek, a szemináriumon és otthoni munka keretében, amelyek értékelése a félév végére megszerzendő gyakorlati jegy alapján képezi. A kurzust zárthelyi dolgozat zárja, melynek során olyan szöveg fordítása a feladat szótár segítségével, amely tartalmában és szintjében hasonló a félév során fordított szövegekhez.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A fordítások közös és tanár általi egyéni értékelése, konzultáció. A házi fordítások értékelése: ötfokozatú (1–5), a házi fordítások és órai munka beszámításának aránya: 50%. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5), a zárthelyi dolgozat beszámításának aránya: 50%.

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

- Várnai Judit Szilvia–Mészáros Andrea Éva. 2011. *Fordítókalauz*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Emmerson, Paul. 2009. *Business Vocabulary Builder*. Oxford. Macmillan.
- Deutsche Welle. 1998. *Markplatz*. <http://www.dw.com/en/learn-german/markplatz/s-2555>
- A Magyarországi Fordítók Egyesületének ajánlása gazdasági szövegek fordításához
- Környei Tibor (szerk.) 2006. Fordítói ABC/3. *Fordítástechnikai útmutató Különböző szövegtípusok fordítása* Budapest: A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete harmadik kötete.

Ajánlott irodalom:

- Dancs L. Anita, Farkasné Fekete Mária, Hustiné Béres Klára, Molnár József, Tömpe Ferenc. 1997. *Magyar-angol közgazdasági fogalom- és példatár*. Budapest: Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó.
- D. Pálkó É.–Solt K.–Szabó M. 1997. *Gazdasági alapismeretek*. EKTF. Eger: Líceum Kiadó.
- Fazekas Marianna–Ficzere Lajos (szerk.) 2005. *Magyar közigazgatási jog*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne. 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik - aktuell Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch, I.* (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz: Janus Pannonius Tudományegyetem/Karl Franzens Universität.
- Kovács János (szerk.) 1997. *Angol-magyar, magyar-angol kereskedelmi, pénzügyi ésszakszótár*. Budapest: ADECOM Kommunikációs Szolgáltató Rt.
- Kopányi M.–Petró K.–Vági M. 2004. *Közgazdaságtan I. Mikroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Gacsályi I.–Meyer D.–Misz J.–Simonits Zs. 2004. *Közgazdaságtan II. Makroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Szakfordítás (gazdasági) CA	Nappali: BTMFTN3304
	Levelező: BTMFTL3304
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyfelelős: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja:	

A második idegen nyelvről magyarra való fordítás célja, hogy a hallgatók a második idegen nyelvről magyar nyelvre is tudjanak tartalmilag pontos és nyelviileg helyes szakfordítást készíteni.

A különböző típusú gazdasági szövegek fordítása során, a gazdasági szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, nagy hangsúlyt kap a magyar és az idegen nyelvi (angol/német) gazdasági rendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságok elemzése és összevetése.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás:

Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai).

Tisztában van a forrás- és célnyelvet jellemző sajátosságokkal, valamint az interkulturális kommunikáció sajátosságaival.

Rendelkezik nyelvi és szakmai terminológiai ismeretekkel a forrás- és a célnyelven.

képesség:

A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes szakszövegeket fordítani.

Módszertani ismereteit képes hatékonyan hasznosítani a fordítás terén.

Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is.

Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven.

Megfelelő idegen nyelvi és anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.

attitűd:

Nyitott a szakmai újdonságok iránt.

Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztésekre iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést.

Kíváncsi a szakma fejlődésére.

Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.

Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

autonómia és felelősség:

A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal.

Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat.

Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.

Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemz és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

A szemináriumokon különböző, aktuális és autentikus gazdasági szövegek értelmezése, elemzése, fordítása zajlik, valamint az előző órán, házi feladatként kiadott szöveg fordításának megbeszélése, értékelése, a hibák elemzése, javítása és a variációk összevetése történik. Minden héten más, alapvető fontosságú gazdasági vagy gazdasággal kapcsolatos témakörben (3-12. hét), különböző aktuális - makro- és mikroökonómiai, stb. - szövegfajták kerülnek kiválasztásra, melyek fordítása során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre tesznek szert.

1. Bevezetés a gazdasági szaknyelv fordításába. A gazdasági szaknyelv sajátosságai, gazdasági szakszövegek típusai. A gazdasági szövegek fordításához szükséges források (nyomtatott és online szakszótárak, gazdasági szakkönyvek, folyóiratok) megismerése, forrás- és célnyelvi párhuzamos szövegek választásának fontossága.
2. Gazdasági folyóiratok nyelvezete, stílusa, sajátosságai. Forrásnyelvi szöveg és célnyelvi fordítás összevetése, elemzése, lehetséges változatok megbeszélése.
3. Különböző társadalomtudományi területtel kapcsolatos szövegek fordítása
- Oktatás és szociális ügyek
4. Különböző társadalomtudományi területtel kapcsolatos szövegek fordítása
- Társadalmi problémák
5. Különböző gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása
- Környezetvédelem, Energiaforrások
6. Különböző társadalomtudományi és gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása
- Foglalkoztatás
7. Különböző társadalomtudományi és gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása

- Globalizáció

8. Különböző gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása - Monetáris politika – az euro
9. Különböző gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása - Nemzetközi gazdaság
10. Különböző gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása - Nemzetközi kereskedelem
11. Különböző gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása - Makroökonómia
12. Különböző gazdasági területtel kapcsolatos szövegek fordítása - Mikroökonómia
13. Zárthelyi fordítás megírása
14. Az ismeretek összefoglalása, a zárthelyi fordítás és a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Házi fordítások benyújtása, órákon való aktív részvétel. A félév végén zárthelyi fordítás megírása saját nyomtatott és/vagy online szótár segítségével

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Aláírás feltétele: rendszeres óralátogatás, a házi fordítások határidőre való beadása.

Gyakorlati jegy:

A házi fordítások beszámításának aránya: 50%

A zárthelyi fordítás beszámításának aránya: 50%.

A házi fordítások értékelése: ötfokozatú (1–5).

A zárthelyi fordítás értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Kopányi M.–Petró K.–Vági M. 2004. *Közgazdaságtan I. Mikroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
2. Gacsályi I.–Meyer D.–Misz J.–Simonits Zs. 2004. *Közgazdaságtan II. Makroökonómia*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
3. D. Pálíncz É.–Solt K.–Szabó M. 1997. *Gazdasági alapismeretek. EKTF* Eger: Líceum Kiadó.
4. Fazekas Marianna–Ficzere Lajos (szerk.) 2005. *Magyar közigazgatási jog*. Budapest: Osiris Kiadó.
5. Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik - aktuell Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch*, I. (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz, Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität.
6. A Magyarországi Fordítók Egyesületének ajánlása gazdasági szövegek fordításához

Ajánlott irodalom:

7. Erdei József, Fekete Éva, Homolya Katalin, Jablonkai Réka, Nagy Éva. 2004. Angol-magyar tematikus gazdasági szókincstár. Aula Kiadó
8. Nagy Péter, Varga Jenő. 2005. Angol-magyar pénzügyi szótár magyar angol mutatóval. Akadémiai Kiadó
9. John T. Murphy-Thomas Salamon. 1998. *English-Hungarian Business Glossary*. The International Business Library Limited
10. Kovácsné Császtai Gabriella. 1997. Angol-magyar közgazdasági szótár. Aula Kiadó
11. Dancs L. Anita, Farkasné Fekete Mária, Hustiné Béres Klára, Molnár József, Tömpe Ferenc. 1997. Magyar-angol közgazdasági fogalom- és példatár. Mezőgazdasági szaktudás kiadó, Bp.
12. Kovács János (szerk.) 1997. Angol-magyar, magyar-angol kereskedelmi, pénzügyi és szak-szótár. ADECOM Kommunikációs Szolgáltató Rt. Bp.
13. Egy- és kétnyelvű szótárak, lexikonok, enciklopédiák, szakkönyvek a témakör függvényében, internetes terminológiai adatbázisok, korpuszok.

Tantárgy neve:

Irányított önálló laborfoglalkozás fordítóknak I.

Tantárgy Neptun kódja:

Nappali: BTMFTN3305

Levelező: BTMFTL3305

Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék

Tantárgyelem: kötelező

Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, mesteroktató

Közreműködő oktató(k): Sasvári Anna, nyelvtanár	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: heti 4 óra Levelező: 28 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy feladata a leendő fordítók támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni az írásbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyar nyelvre, valamint az írott forrásnyelvi szöveget tartalmilag pontosan és nyelviileg helyesen vissza tudják adni, a megfelelő számítógépes segédeszközök, szótárak és adatbázisok segítségével.</p> <p>A szeminárium célja a fordítók számítógépes ismereteinek elmélyítése önálló feladatok elvégzése által. Az első félévben a hallgatók 3-4 fős csoportokban csoportos fordítási projektet hajtanak végre számítógépes segédeszközök (fordítómemória, terminológiai adatbázis, fordítási környezet, munkafolyamat-kezelő rendszer) segítségével. Ennek során részletekbe menően elsajátítják a projektvezetés és a lektorálás technikáját is. Feliratok fordításával és szoftver használatával is foglalkoznak a gyakorlatok során.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Alaposan ismeri a terminológiai segédeszközöket (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegtárak, terminológiai adatbázisok, tudásbázisok). Alaposan ismeri a fordítók számára fontos szoftvereket. képesség: Képes a fordítási és tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes használni a számítógépes fordítástámogató eszközöket és az internetes kommunikációs eszközöket. Képes eligazodni a nyelvhelyességi, lexikográfiai és terminológiai segédeszközök használatában (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegtárak, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, tudásbázisok). Képes a fordítást és a lektorálást segítő eszközök használatára. Képes terminológiai gyűjteményeket készíteni. attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Kíváncsi a szakma fejlődésére. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez, és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Internetes szótárak és keresőprogramok, terminológiai adatbázisok használata (pl. IATE), terminológiai keresés az interneten 2. Feliratok fordítása platform bemutatása 3. Korpuszok felhasználása a fordításban, internetes korpuszgyűjtemények 4. Helyesírási kérdések, problémák megoldása, helyesírás-ellenőrző módszerek 5. Fit für den Aufschwung Lernplattform bemutatása és gyakorlása 6. Aktuális autentikus szövegek fordítása órán egyénileg és csoportmunkában (feladatok közös felosztása, projektmunka) 7. Kritikus hozzáállás: az internetes keresés veszélyei 8. CAT-eszközök használata a fordítás során 9. A gépi fordítás használhatósága (mikor működhet és mikor nem?) 10. Autentikus szövegek fordítása órán egyénileg, közös értékeléssel, konstruktív kritika gyakorlásával 11. Autentikus szövegek fordítása órán egyénileg, közös értékeléssel, konstruktív kritika gyakorlásával 12. Számonkérés: zárthelyi fordítás számítógépes segédeszközök igénybevételével. 13. A zárthelyi fordítás eredményeinek megbeszélése. 14. Az ismeretek összefoglalása, a félév értékelése. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a hallgatók óráról órára aktívan készülnek, több alkalommal értékelik saját és társaik munkáját, fordítási megoldásait, és prezentációt készítenek a projektmunka, ill. a lektorálás eredményeiről.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik, az utolsó előtti héten teljesített zárthelyi fordítási feladat megoldása (40%), valamint az órákon előadott prezentációk (30%) és az aktív órai részvétel (30%) alapján.</p>	

Kötelező irodalom:

1. A technológiával segített fordítás alapvetései (Proford, utolsó letöltés: 2018. június 24.)
http://proford.hu/proford/images/Pdf_files/A_technol%C3%B3gi%C3%A1val_seg%C3%ADtett_ford%C3%ADt%C3%A1s_alapvet%C3%A9sei.pdf
2. Training translation students to evaluate CAT tools using Eagles: a case study. 2013. Marianne Starlander, Lucia Moraldo Vázquez, utolsó letöltés: 2018. június 24.)
<https://pdfs.semanticscholar.org/8b6f/45cc9b39a9bf8a29d1781f730d24210ca495.pdf>
3. 15 online translation tools recommended by translators (2016). Gengo. <https://gengo.com/community/15-online-translation-tools-translators>
4. 18 open source translation tools to localize your project (2017). J. Beatty.
<https://opensource.com/article/17/6/open-source-localization-tools>

Ajánlott irodalom:

1. Riediger, Helmut 2007. *Suchstrategien und Suchwerkzeuge für ÜbersetzerInnen: Vorstellung des Tools „Terminator“* Brüssel 15.3.2007: Generaldirektion Übersetzung der Europäischen Kommission (DGT).
2. Kis Balázs–Mohácsi-Gorove Anna. 2008. *A fordító számítógépe*. Bicske: SZAK Kiadó.
3. Krings, Hans P. 2001. *Repairing texts: Empirical investigations of machine translation post-editing processes*. Ken, Ohio: Kent State UP.
4. Developing the Electronic Tools for Translators syllabus at Politehnica University of Timisoara (Daniel Dejica Cartis, utolsó letöltés: 2018. június 24.)
https://ac.els-cdn.com/S1877042812018514/1-s2.0-S1877042812018514-main.pdf?_tid=c69198e2-2628-430f-be42-f09b20186271&acdnat=1529832695_6a8a4aedb061bd68671db5fb26486972

Tantárgy neve: Fordítástechnika BA II.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN3306 Levelező: BTMFTL3306 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens; Dr. Mokrainé Orosz Angéla, MBA mesteroktató	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: BTMFT2209
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a fordítás alapjait idegen nyelvről anyanyelvükre. Ennek során és érdekében több szöveget fordítanak a szemináriumon, valamint otthoni feladat formájában. A fordítandó szövegek általános érdeklődésre számot tartó írások, amelyek igen széles spektrumú szókincsrel ismertetik meg a hallgatókat. A gyakorlat során súlyt fektetünk arra, hogy a hallgatók elsajátítsák az egyes publicisztikai-újságírói fordulatok magabiztos átültetését, az idiómák fordítását, a fordítást megkönnyítő eljárásokat és szakmai fogásokat (általános alany, passzív szerkezet kezelése a forrásnyelvben és a célnyelvben stb.).</p> <p>A gyakorlati foglalkozások célja az első idegen nyelvről magyarra való fordítás készségének fejlesztése, a nyelvhasználat tudatosságának növelése a kontrasztivitás segítségével.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket. <i>képesség:</i> Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási technikát. BA nyelvkombinációban képes fordítani.</p>	

Képes forrásnyelven szöveget elemezni.

Képes olyan szöveget alkotni 'A' nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel a magyar nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is.

Megfelelő anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni.

attitűd:

Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók munkavégzésének mindenkori körülményeit.

Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban.

Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.

autonómia és felelősség:

A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.

Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemz és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményét autonóm módon hasznosítja munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

Minden héten: Elsősorban sajtóban megjelent, népszerű-tudományos ismeretterjesztő (1800-2000 leütés terjedelmű) szövegek fordítása, továbbá különböző szövegtípusok fordítása az órán és házi feladatként.

1. Különböző szövegfajták a fordításban.
2. Szövegelemzés, szövegalkotás I.
3. Szövegelemzés, szövegalkotás II.
4. Szövegelemzés, szövegalkotás III.
5. A szövegfajták elemzése, fordítói gyakorlatban való előfordulásuk gyakorisága I.
6. A szövegfajták elemzése, fordítói gyakorlatban való előfordulásuk gyakorisága II.
7. Fordításközpontú szövegelemzés.
8. Szövegek értelmezése. Hosszabb szövegek célnyelvi rövid összefoglalása.
Vázlat készítése a célnyelven.
9. Különböző típusú címek fordítása.
10. Az anyanyelvre történő fordítás sajátosságai.
11. Az anyanyelv ismeretének fontossága, tudatos anyanyelvi használat elősegítése, fejlesztése.
Nyelvhelyességi kérdések tisztázása.
12. Glosszárriumok készítése. Az ismeretek összefoglalása
13. Zárthelyi dolgozat megírása
14. A Zárthelyi dolgozat és a félév értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Aláírás feltétele: a szemináriumokon való rendszeres, aktív részvétel.

Házi fordítások határidőre való benyújtása.

Zárthelyi dolgozat: a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek számonkérése.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A gyakorlati jegy összetevői:

- Házi feladatok értékelése: 30%
- Aktív részvétel a szemináriumi munkában: 20%
- Zárthelyi dolgozat: 50%

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Bart István, Klaudy Kinga, Judy Szöllösy. 2014. *Angol fordítóiskola*. Budapest: Corvina Kiadó
2. Klaudy K.–Bart I. 2003. *EU-fordítóiskola. Európai uniós szövegek fordítása angolról magyarra*. Budapest: Corvina Kiadó
3. Krisztina Károly, Ágota Fóris. 2005. *New Trends in Translation Studies (In Honour of Kinga Klaudy)*. Akadémiai Kiadó
4. Hatim, Basil and Jeremy Munday. 2004. *Translation - An Advanced Resource Book*. London and New York: Routledge
5. Hönig, H. G.–Kußmaul, P. 1991. *Strategie der Übersetzung*. Tübingen: Narr.

Ajánlott irodalom:

1. Klaudy K.–Simigné Fenyő S. 2000. *Angol-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája*. 2. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. (2. kiadás)

2. Klaudy K.–Salánki Á. 2000. *Német-magyar fordítástechnika. A fordítás lexikája és grammatikája*. 1. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. (3. kiadás)
3. Bassnett, Susan. 2002. *Translation Studies*. London and New York: Routledge

Tantárgy neve: Fordítástechnika AB II.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN3307 Levelező: BTMFTL3307 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor; Váraljai Julia, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (őszi)	Előfeltétel: BTMFT2210
Óraszám: gyakorlat nappali: 2 óra/hét levelező: 14 hét/félév	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A gyakorlati foglalkozások célja a hallgatók készségének fejlesztése a magyarról az első idegen nyelvre való fordítás tekintetében, a forrásnyelvi szövegek értelmének az első idegen nyelven való minél pontosabb visszaadása nyelvhelyesség és nyelvészeti szempontokból. A szemináriumokon a szövegek feldolgozása során olyan gyakorlatra tesznek szert, mely segít az idegen nyelvre való fordítás során felmerülő gyakorlati problémák kezelésében, hogy fordítói munkájuk során a nehézségeket kezelni tudják majd, valamint kompetens fordítói döntéseket tudjanak hozni.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik írásbeli és szóbeli kommunikációs alapismeretekkel. Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. képesség: Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. attitűd: Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>A hallgatók hétről hétre különböző típusú és aktuális témájú magyar szöveget fordítanak idegen nyelvre, majd a javítást követően az órai feldolgozás keretében, a fordításokat megvitatják nyelvhelyességi, pragmatikai és stilisztikai szempontból. A témákhoz tartozó példák elemzése, házi fordítások közös megbeszélése, értékelése történik a szemináriumon. Csoportos fordítások, közös glosszárium készítésével is foglalkozik.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Párhuzamos szövegek használata a megfelelő szavak, kifejezések és nyelvi fordulatok felderítéséhez. 2. Hibák, típushibák kiküszöbölése és javítása. 3.-11. Különböző típusú és különböző témakörű szövegek fordítása 12. Az ismeretek összefoglalása, 13. Számonkérés: zárthelyi fordítás. 14. A zárthelyi dolgozat és a félévi munka értékelése. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aláírás feltétele a szemináriumokon való rendszeres, aktív részvétel. A házi fordítások határidőre való benyújtása. Zárthelyi dolgozat (fordítás) megírása.</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlati jegy összetevői: A házi fordítások átlaga 30%, órai aktív részvétel 20%, zárthelyi dolgozat (fordítás) 50%. A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5). Ponttárolók: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.</p>	
Kötelező irodalom:	

6. Környei Tibor (szerk.) 2006. *Fordítástechnikai útmutató - Különböző szövegtípusok fordítása.* Fordítói ABC/3. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
7. Klaudy K.–Bart I.–Szöllősy J. 1996. *Angol fordítóiskola.* Budapest: Corvina
8. Zalán Péter 1997. *Német fordítóiskola. Fordítás magyarról németre.* Budapest: Corvina Kiadó
9. Campbell, S. 1998. *Translation into Second Language.* New York: Longman
10. Steiner, George, 2005, 2009. *Bábel után: nyelv és fordítás,* 1-2. kötet, Budapest: Corvina Kiadó

Ajánlott irodalom:

3. Környei Tibor (szerk.) et al. 2004. *Hogyan kezdjem – Útmutató fordítóknak és tolmácsoknak.* Fordítói ABC/1. Budapest: Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete
4. Nord, Christiane 2004. *Textanalyse und Übersetzen,* Tübingen: Groos

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Terminológia	Nappali: BTMFTN3308 Levelező: BTMFTL3308 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (ősz)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra / félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a szükséges elméleti áttekintés után, a hallgató a fordítandó szöveg feldolgozásával párhuzamosan, a gyakorlatban is elsajátítsa a terminológiai tevékenység módszereit, jártasságot szerezzen a terminológiai munkát segítő új, nyelvtechnológiai eszközök alkalmazásában, képes legyen a különböző elektronikus adatbázisok kezelésére, saját adatbázisok megszerkesztésére, terminológiai adatlapok készítésére.	
Fejlesztendő kompetenciák:	
tudás: Ismeri a terminológia elméleti alapelveit és tudja azokat a gyakorlatban alkalmazni. Ismeri a nyelvtechnológiai és terminológiai segédeszközöket.	
képesség: Képes a különböző szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában tájékozódni mind a forrás-, mind a célnyelven. Képes terminológiai adatbázisokban eligazodni és glosszáriumot készíteni. Képes a különböző elektronikus adatbázisok kezelésére, saját adatbázisok megszerkesztésére, terminológiai adatlapok készítésére. Képes terminológiai felkészülés és információkeresés végzésére.	
attitűd: Nyitott a különböző területeken a terminológiai fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a fordítást. Kreatív problémamegoldás jellemzi terminológiai tevékenységét a fordítás megfelelő minőségének biztosítása érdekében. Igényli a folyamatos szakmai fejlődést.	
autonómia és felelősség: Az oktatás szempontjából elengedhetetlen, hogy a későbbi fordítók, tolmácsok kitűnően ismerjék egy-egy terminológiai adatbázis felépítését, alkalmazását és gondozásának főbb lépéseit. A szövegkörnyezetnek megfelelő célnyelvi terminusok kiválasztásához a fordítási műveleteket és megfelelő fordítói stratégiát választja ki a terminusok fordításakor. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelynek tartalmát hasznosítja munkájában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat:	

1. A terminológia kulcsszerepe a fordításban, normák és problémák. Elméleti áttekintés.
2. A terminológia nyelvészeti aspektusainak vizsgálata (nyelvhasználat, szemantika, szintaktika, morfológia)
3. A különböző hagyományos és modern terminológiai eszközök gyakorlatban való alkalmazása. Szótár típusok. Terminológiai adathordozók, elektronikus szótárak használata
4. Terminológiai adatlap szerkesztése
5. Glosszárrium készítése
6. Különböző szakterületek terminológiájának áttekintése, összehasonlítása
7. Jogi szaknyelv terminológiai jellemzői, sajátosságai
8. Gazdasági szaknyelv terminológiai jellemzői, sajátosságai
9. Műszaki és IT szaknyelv terminológiai jellemzői, sajátosságai
10. Európai Unió terminológia I.
11. Európai Unió terminológia II.
12. Az egyéni projektek prezentációja és értékelése
13. Zárthelyi dolgozat megírása
14. A zárthelyi dolgozat és a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Rendszeres óralátogatás és a házi feladatok határidőre való benyújtása.

Projekt feladat: saját munka- vagy érdeklődési körrel kapcsolatos terminológiai adatbázis összeállítása és prezentációja.

Év végén zárthelyi dolgozat: a félév során elsajátított elméleti és gyakorlati tananyag számonkérése.

Aláírás feltétele:

Az órákon való rendszeres részvétel, házi feladatok beadása, zárthelyi dolgozat megírása

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Aláírás feltétele a rendszeres óralátogatás és a házi feladatok beadása.

Gyakorlati jegy összetétele:

Házi feladatok értékelése (20%)

Házi feladatok értékelése: ötfokozatú (1-5)

A projekt feladat elkészítése és bemutatása. (40%)

A projekt feladat értékelése: ötfokozatú (1-5)

Zárthelyi dolgozat: (40%)

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

Ponthatárok (%-ban): 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Fóris Ágota 2006. *Hat terminológiai lecke*. Pécs: Lexikográfia Kiadó.
2. Tamás Dóra Mária. 2017. *Bevezetés a jogi terminológiába a terminológus szemüvegén át*. Budapest: OFFI.
3. Larson, Mildred 1984. *Meaning-based translation: A guide to cross-language equivalence*. Lanham, MD: University Press of America.
4. Bessé, Bruno de – Nkwenti-Azeh, B. – Sager, J. C. (1997): *Glossary of Terms Used in Terminology*. Terminology. 4, 1, 117–156.
5. Cabré, M. Teresa (1998): *Terminology. Theory, Methods and Applications*. (Terminology and Lexicography Research and Practice 1. John Benjamins, Amsterdam–Philadelphia
6. Fóris Ágota 2006. *A magyar terminológia helyzete és fejlesztésének feladatai napjainkban*. 2006/6. 737.
7. Heltai Pál: *Szakfordítás és irodalmi fordítás* In: Szaknyelv és szakfordítás. Tanulmányok a Szent István Egyetem Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének kutatásaiból. Szent István Egyetem: Gödöllő. 2002. 38-46.

Ajánlott irodalom:

8. A magyar fordítástudományi terminológiáról. 2007. In.: Klaudy Kinga: *Nyelv és fordítás*. 2007. Budapest: Tinta Kiadó. 27-33.
9. Várnai Judit Szilvia (2005): Európai Unió terminológia és fordítás – múlt és jelen. *Fordítástudomány* VII, 2, 5-15.
10. Fischer, M. 2010. A fordító mint terminológus, különös tekintettel az európai uniós kontextusra

11. UNESCO irányelv 2005. Guidelines for Terminology Policies. Formulating and implementing terminology policy in language communities, Paris: UNESCO.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001407/140765e.pdf> [hozzáférés: 2018.01.10.]
12. Gulyás Róbert 2005. Magyar terminológia az EU-intézményekben. *Fordítástudomány* VII/2, 17-27.
13. Fóris Ágota 2007. A terminológia megújításának feladatai: a műszaki-tudományos terminusok rendszerezése. *Magyar Nyelv.* 103. évf. 55–66.
14. Kurtán Zsuzsa 2003. *Szakmai nyelvhasználat.* Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
15. Felber, H. 1987. *Manuel de terminologie.* Paris: Infoterm.
16. Bausch, K.-H. – Schewe W. H. U. – Spiegel, H.-R. 1976. *Fachsprachen: Terminologie – Struktur – Normung.* Berlin–Köln: Beuth Verlag GMBH.
17. Trebits Anna és Fischer Márta. 2009. *EU English - Using English in EU contexts with English-Hungarian EU Terminology.* Budapest: Klett Kiadó.

Tantárgy neve: Diplomamunka konzultáció I.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN3309 Levelező: BTMFTL3309 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató; Nagano Robin Lee, mesteroktató; Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 1. félév (ősz)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 1 óra/hét Levelező: 7 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali / levelező

2. év 2. félév (tavaszi félév)

Tantárgy neve: Szakfordítás (jogi) BA	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN4401 Levelező: BTMFTL4401 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA mesteroktató; Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező

Tantárgy feladata és célja:

A tantárgy feladata a leendő fordítók támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni az írásbeli nyelvi közvetítés feladatát idegen nyelvről magyar nyelvre, valamint az írott forrásnyelvi szöveget tartalmilag pontosan és nyelvilag helyesen vissza tudják adni.

A tantárgy célja, hogy a hallgatókat felkészítse az idegen nyelvű jogi szövegek helyes értelmezésére és szakszerű anyanyelvi változatuk elkészítésére. A különböző típusú jogi szövegek fordítása során a jogi szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett nagy hangsúlyt kap a magyar és az idegen nyelvi (angol/német) jogrendszerek összehasonlító elemzése. Év közben rendszeres írásbeli fordításokat végeznek a hallgatók, melyek fordítása során hasznos gyakorlati ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre tesznek szert.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegtárak, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, szakmai fórumok, folyóiratok, tudásbázisok, ontológiák). Alaposan ismeri a fordítók számára fontos szoftvereket. Ismeri és átlátja a szükséges terminológiai elméleti és gyakorlati alapelveket.

képesség: A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes szakszövegeket fordítani. Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven. Megfelelő idegen nyelvi és anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási technikát.

attitűd: Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.

Tantárgy tematikus leírása:**Gyakorlat:**

1. A jogi szövegek fordításának sajátosságai. A jogi nyelvezet stilisztikai és nyelvészeti szempontból való megismerése.

2. Szövegelemzés, csoportos fordítás, közös glosszárrium készítése.

3-12. Hétről hétre különböző típusú jogi szövegek fordítása zajlik. A fordítandó szöveg előkészítése történik a szemináriumon, majd elkészítése házi feladatként. A következő órán a házi fordítások közös megbeszélése, hibák javítása, a fordítások egyéni értékelése, konzultáció zajlik. A kiválasztott jogi szövegek autentikus és aktuális dokumentumok, melyeket értelmezünk, elemzünk és lefordítunk.

4. Különböző jogi dokumentumok, igazolások fordítása (születési, házassági anyakönyvi kivonatok, stb.)

5. Szerződések formai és tartalmi jellemzői, különböző szerződéstípusok összehasonlító elemzése

6. Különböző szövegtípusok fordítása (munkaszerződés)

7. Különböző szövegtípusok fordítása (társasági szerződés)

8. Különböző szövegtípusok fordítása (cégjogi szövegek, cégkivonat stb.)

9. Különböző jogi jellegű szövegek fordítása (adásvételi szerződés)

10. Az igazságszolgáltatás terminusainak összehasonlítása, bírósági határozat, ítélet fordítása

11. Európai Unió jogi szövegek fordítása I.

12. Európai Unió jogi szövegek fordítása II.

13. Zárthelyi fordítás megírása

14. A zárthelyi fordítás eredményeinek megbeszélése, a félév értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók rendszeresen olyan fordításokat készítenek a szemináriumon és otthoni munka keretében, amelyek értékelése a félév végére megszerzendő gyakorlati jegy alapját képezi. A kurzust zárthelyi dolgozat zárja, mely során a félévben fordított szövegekhez hasonló tartalmú és nehézségű szöveg fordítása a feladat.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A fordítások közös és tanár általi egyéni értékelése, konzultáció.

A házi fordítások értékelése: ötfokozatú (1–5).

A házi fordítások és órai munka beszámításának aránya: 50%.

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya: 50%.

Kötelező irodalom:

1. Tamás Dóra Mária 2017. *Bevezetés a jogi terminológiába – a terminológus szemüvegén át*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. <http://www.eltereader.hu/kiadvanyok/tamas-dora-maria-bevezetes-a-jogi-terminologiaba-a-terminologus-szemuvegen-at/> (Utolsó letöltés: 2018. június 24.)
2. Mag. F. Heidinger–A. Hubalek–dr. Bárdos Péter 1994. *Angol-amerikai jogi nyelv* Budapest: HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó.
3. Bárdos Péter – Bárdos Rita – Kathrin Höfer 2004. *Német-osztrák jogi nyelv*. Budapest: HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó.
4. Collin, P.H. 1995. *Dictionary of Law*. London: Peter Collin Publishing.
5. Trebits, Anna – Márta Fischer 2009. *EU English Using English in EU Contexts With English-Hungarian EU Terminology*. Budapest: Klett Kiadó.

Ajánlott irodalom:

1. *Magyar-angol-magyar jogi szakszótár*. 2003. Budapest: KJK-KERSZÖV
2. *Angol-magyar jogi értelmező szótár*. 1996. Budapest: PANEM-GRAFO
3. *Angol-magyar, magyar-angol kereskedelmi, pénzügyi és bankszótár*. 1997. változatlan kiadás. Budapest: ADECOM Kommunikációs Szolgáltató Rt.
4. Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik - aktuell Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch*, I. (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz, Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität. https://ac.elsa-cdn.com/S1877042812018514/1-s2.0-S1877042812018514-main.pdf?_tid=c69198e2-2628-430f-be42-f09b20186271&acdnat=1529832695_6a8a4aedb061bd68671db5fb26486972

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Szakkfordítás (jogi) AB	Nappali: BTMFTN4402
	Levelező: BTMFTL4402
	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavaszi)	Előfeltétel: -
Óraszám: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
Tantárgy feladata és célja: A jogi szakkfordítás tantárgy célja, hogy a hallgatót felkészítse az idegen nyelvű jogi szövegek helyes értelmezésére és szakszerű anyanyelvi változatuk elkészítésére. Ennek megfelelően, a különböző típusú jogi szövegek fordítása során, a jogi szaknyelv sajátosságainak bemutatása mellett, hangsúlyt kap a magyar és az idegen nyelvi (angol/német) jogrendszerek összehasonlító elemzése, a nyelven kívüli valóságalelemek összevetése. Év közben rendszeres írásbeli és szóbeli fordításokat végeznek a hallgatók, melyek fordítása során a hallgatók a gyakorlatban használható ismeretekre és alapvető szakmai szókincsre tesznek szert.	
Fejlesztendő kompetenciák:	
tudás: Rendelkezik nyelvi és kulturális ismeretekkel a forrás és a célnyelven. Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegtárak, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, szakmai fórumok, folyóiratok, tudásbázisok, ontológiák).	

képesség: Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási és tolmácsolási technikát.

attitűd: Kritikusan gondolkodik és elemzi a fordítók és tolmácsok munkavégzésének mindenkori körülményeit. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását.

autonómia és felelősség: A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki. Diszkréten kezeli a tudomására jutott bizalmas információkat. Felelősségteljesen kezeli a birtokába jutott dokumentumokat.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat

1.-2. A jogi szövegek fordításának sajátosságai. A jogi nyelvezet stilisztikai és nyelvészeti szempontból való megismerése. Csoportos fordítás, közös glosszárium készítése.

3.-12. Különböző jogi szövegek, autentikus dokumentumok, aktualitások értelmezése, elemzése, fordítása. A szöveg előkészítése a szemináriumon, majd elkészítése házi feladatként. A következő órán a házi fordítások közös megbeszélése, hibák javítása, a fordítások egyénenkénti értékelése, konzultáció.

Szövegtípusok:

- Újságcikk
- Tájékoztató
- Bírósági határozat és ítélet
- Eskü szövege, nyilatkozat, igazolás
- Szabályzatok
- Szerződés

13. Zárthelyi fordítás.

14. Az ismeretek összefoglalása, a félév értékelése.

Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi fordítás, házi fordítások, órákon való aktív részvétel. A félév során a hallgatók rendszeresen olyan fordításokat készítenek, a szemináriumon és otthoni munka keretében, amelyek értékelése a félév végére megszerzendő gyakorlati jegy alapján képezi. A kurzust zárthelyi dolgozat zárja, melynek során olyan szöveg fordítása a feladat szótár segítségével, amely tartalmában és szintjében hasonló a félév során fordított szövegekhez.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A házi fordítások és órai munka beszámításának aránya: 50%. A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya: 50%.

Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.

Kötelező irodalom:

1. Tamás Dóra Mária. 2017. *Bevezetés a jogi terminológiába a terminológus szemüvegén át*. Budapest: OFFI.
2. Várnai Judit Szilvia–Mészáros Andrea Éva 2011. *Fordítókatalógus - Hogyan igazodjunk el az angol nyelvű jogi és európai uniós szövegek útvesztőjében?* Budapest: Tinta Könyvkiadó
3. Heidinger, F.– Hubalek A.– Bárdos P. 1994. *Angol-amerikai jogi nyelv* Budapest: HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó.
4. Loós Mónika 2004. *Von Rechts wegen: Német jogi nyelv magyaroknak*. Budapest: Holnap Kiadó.
5. Bárdos Péter–Bárdos Rita –Kathrin Höfer 2004. *Német-osztrák jogi nyelv*. Budapest: HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó.

Ajánlott irodalom:

1. *Magyar-angol-magyar jogi szakszótár*. 2003. Budapest: KJK-KERSZÖV
2. *Angol-magyar jogi értelmező szótár*. 1996. Budapest: PANEM-GRAFO
3. Collin, P.H. 1995. *Dictionary of Law*. London: Peter Collin Publishing.
4. Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik - aktuell Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch*, I. (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz, Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität.

Tantárgy neve:

Szakfordítás (jogi) CA

Tantárgy Neptun kódja:

Nappali: BTMFTN4403

Levelező: BTMFTL4403

	Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató, Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi docens	
Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 2 óra/hét Levelező: 14 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy.
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A hallgatók nyelvtudására, jogi ismereteire és fordításkészségére építve a tantárgy feladata és célja, hogy a hallgatók képesek legyenek jogi szövegek nyelvileg és tartalmilag megfelelő fordítására a második idegen nyelvről magyarra. A hallgatók a félév folyamán több szöveget fordítanak a szemináriumon, valamint otthoni feladatok formájában. A fordítandó szövegek a jogi szaknyelv alapvető szókincsével ismertetik meg a hallgatókat. A fordítás eredményeképpen keletkezett magyar szöveg javítása, lektorálása, szerkesztése nem különbözik az első idegen nyelvből fordított szövegek esetében alkalmazott módszerektől.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Rendelkezik nyelvpártól független háttérismeretekkel (gazdasági, jogi, politikai). Alaposan ismeri a nyelvhelyességi, lexikográfiai, terminológiai segédeszközöket (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegtárak, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, szakmai fórumok, folyóiratok, tudásbázisok, ontológiák). Alaposan ismeri a fordítók számára fontos szoftvereket. Ismeri és átlátja a szükséges terminológiai elméleti és gyakorlati alapelveket. képesség: A választott nyelveken különböző nyelvkombinációban képes szakszövegeket fordítani. Képes forrásnyelven szöveget elemezni. Képes olyan szöveget alkotni a két nyelven, amely a tartalmi hűség mellett megfelel az adott nyelv hagyományainak, szerkezetének és szóhasználatának, valamint a szóban forgó szakterület terminológiai elvárásainak is. Képes gördülékenyen eligazodni az adott szakterület szövegfajtáiban, szóhasználatában és terminológiájában mind a forrás-, mind a célnyelven. Megfelelő idegen nyelvi és anyanyelvi tudás és szabatos fogalmazási készség birtokában képes a nyelvhelyességi szabályokat automatikusan alkalmazni. Képes alkalmazni a szövegfajtának megfelelő fordítási technikát. attitűd: Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a munkavégzést. Szemlélete kritikus a szakmai folyamatokkal és saját szakmai teljesítményével kapcsolatban. Kreatív problémamegoldás jellemzi szakmai tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi. autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, jártassággal és gyakorlattal. A megfelelő fordítási műveleteket alkalmazza és a megfelelő fordítói stratégiát választja ki.</p> <p>Tantárgy tematikus leírása: 1. A jogi szövegek fordításának sajátosságai. A jogi nyelvezet stilisztikai és nyelvészeti szempontból való megismerése. 2. Szövegelemzés, csoportos fordítás, közös glosszárrium készítése. 3-12. Hétről hétre különböző típusú jogi szövegek fordítása zajlik. A fordítandó szöveg előkészítése történik a szemináriumon, majd elkészítése házi feladatként. A következő órán a házi fordítások közös megbeszélése, hibák javítása, a fordítások egyéni értékelése, konzultáció zajlik. A kiválasztott jogi szövegek autentikus és aktuális dokumentumok, melyeket értelmezzünk, elemzünk és lefordítunk. 4. Különböző jogi dokumentumok, igazolások fordítása (születési, házassági anyakönyvi kivonatok, stb.) 5. Szerződések formai és tartalmi jellemzői, különböző szerződéstípusok összehasonlító elemzése 6. Különböző szövegtípusok fordítása (munkaszerződés) 7. Különböző szövegtípusok fordítása (társasági szerződés) 8. Különböző szövegtípusok fordítása (cégjogi szövegek, cégkivonat stb.) 9. Különböző jogi jellegű szövegek fordítása (adásvételi szerződés) 10. Az igazságszolgáltatás terminusainak összehasonlítása, bírósági határozat, ítélet fordítása</p>	

11. Európai Unió jogi szövegek fordítása I.
12. Európai Unió jogi szövegek fordítása II.
13. Zárthelyi fordítás megírása
14. A zárthelyi fordítás eredményeinek megbeszélése, a félév értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók rendszeresen olyan fordításokat készítenek a szemináriumon és otthoni munka keretében, amelyek értékelése a félév végére megszerzendő gyakorlati jegy alapját képezi. A kurzust zárthelyi dolgozat zárja, mely során a félévben fordított szövegekhez hasonló tartalmú és nehézségű szöveg fordítása a feladat.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A fordítások közös és tanár általi egyéni értékelése, konzultáció.

A házi fordítások értékelése: ötfokozatú (1–5).

A házi fordítások és órai munka beszámításának aránya: 50%.

A zárthelyi dolgozat értékelése: ötfokozatú (1–5).

A zárthelyi dolgozat beszámításának aránya: 50%.

Kötelező irodalom:

1. Tamás Dóra Mária 2017. *Bevezetés a jogi terminológiába – a terminológus szemüvegén át*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. <http://www.eltereader.hu/kiadvanyok/tamas-dora-maria-bevezetes-a-jogi-terminologiaba-a-terminologus-szemuvegen-at/> (Utolsó letöltés: 2018. június 24.)
2. Mag. F. Heidinger–A. Hubalek–dr. Bárdos Péter 1994. *Angol-amerikai jogi nyelv* Budapest: HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó.
3. Bárdos Péter – Bárdos Rita – Kathrin Höfer 2004. *Német-osztrák jogi nyelv*. Budapest: HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó.
4. Collin, P.H. 1995. *Dictionary of Law*. London: Peter Collin Publishing.
5. Trebits, Anna – Márta Fischer 2009. *EU English Using English in EU Contexts With English-Hungarian EU Terminology*. Budapest: Klett Kiadó.

Ajánlott irodalom:

1. *Magyar-angol-magyar jogi szakszótár*. 2003. Budapest: KJK-KERSZÖV
2. *Angol-magyar jogi értelmező szótár*. 1996. Budapest: PANEM-GRAFO
3. *Angol-magyar, magyar-angol kereskedelmi, pénzügyi és bankszótár*. 1997. változatlan kiadás. Budapest: ADECOM Kommunikációs Szolgáltató Rt.
4. Dragaschnig Edina–H. Pogány Irene–Muráth Ferencné–Zserdin Marianne 1998. *Wirtschaft & Sozialpolitik - aktuell Wörterbuch Deutsch - Ungarisch, Ungarisch - Deutsch*, I. (kétnyelvű értelmező szótár) Pécs / Graz, Janus Pannonius Tudományegyetem / Karl Franzens Universität. https://ac.els-cdn.com/S1877042812018514/1-s2.0-S1877042812018514-main.pdf?_tid=c69198e2-2628-430f-be42-f09b20186271&acdnat=1529832695_6a8a4aedb061bd68671db5fb26486972

Tantárgy neve:

Nyelv- és országismeret

Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, anyanyelvi lektor

Közreműködő oktató(k): Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor

Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)

Óraszám: gyakorlat

Nappali: 2 óra/hét

Levelező: 14 óra/félév

Kreditpont: 3

Tantárgy tematikus leírása:

1 ismeretek felmérése; témakörök bemutatása, kiválasztása. A választható témakörök: földrajzi ismeretek; jellemző sportok, gasztronómia, ünnepek, szokások; demográfia, szociális helyzet, életszínvonal, életminőség, egészségügyi ellátás; migráció, vendégmunkások, asszimiláció; politikai berendezkedése (állami intézményrendszer, pártok, a politika színterei); igazságszolgáltatása és jogrendje; külügy, nemzetközi

<p>kapcsolatok; gazdasági (ipari, kereskedelmi) jellegzetességei, mutatók, trendek; üzleti élet, vállalkozási formák, pénzügyek; média és kommunikáció; környezetvédelem, energiaforrások, fenntarthatóság; irodalom, zene, művészetek; történelmi ismeretek; a társadalomban vitatott témák.</p> <p>2-13 Az napi téma bemutatása. A hallgatók megtartják rövid idegen nyelvű prezentációkat és bemutatnak a témakörhöz kapcsolódó szöveg/video és a készített glosszárriumokat.</p> <p>14 Írásbeli dolgozat a prezentációk és szövegek tartalmából</p>
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi dolgozat, prezentációk, glosszárrium készítése, órákon való aktív részvétel</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Prezentáció és glosszárrium beszámításának aránya: 60%, aktív részvétel az órán: 20%, zárthelyi dolgozat: 30%.</p> <p>Ponthatárok: 0-59 elégtelen, 60-69 elégséges, 70-79 közepes, 80-89 jó, 90-100 jeles.</p>
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>1 Bart, István. 2002. <i>Hungary & the Hungarians: A Concise Dictionary of Facts and Beliefs, Customs, Usage & Myths</i>. 2nd edition. Budapest: Corvina.</p> <p>2 Luscher, Renate 2017 <i>Landeskunde Deutschland – Aktualisierte Fassung 2018: Politik – Wirtschaft – Kultur / Landeskunde. Für Deutsch als Fremdsprache B2-C2</i>. Hueber Verlag GmbH & Co. KG</p> <p>3 Oakland J. 2002. <i>British Civilization</i>. London: Routledge.</p> <p>Ajánlott irodalom:</p> <p>1. Hidasi Judit (szerk.). 2007. <i>Kultúrák@kontextusok.kommunikáció</i>. Budapest: Perfekt.</p> <p>2. Lewis, Richard D. 2006. <i>When Cultures Collide: Leading Across Cultures</i>. 3rd ed. Boston, London: Nicholas Brealey</p> <p>3. Hartewig, Karin. 2016. <i>Das ist Deutschland!: Eine Landeskunde für alle</i>. Norderstedt: BoD – Books on Demand</p> <p>Hasznos linkek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CIA World Factbook, https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/ • Country Profiles, http://news.bbc.co.uk/2/hi/country_profiles • Office for National Statistics (United Kingdom), https://www.ons.gov.uk/ • Data and Statistics about the US, https://www.usa.gov/statistics • Statistics Canada, https://www.statcan.gc.ca/eng/start • Australian Bureau of Statistics, http://www.abs.gov.au/ • StatCentral.ie (Ireland), http://www.statcentral.ie/ • Stats NZ, https://www.stats.govt.nz/ • Das Statistische Bundesamt (Deutschland), https://www.destatis.de/DE • Statistik Austria (Bundesanstalt Statistik Österreich), https://www.statistik.at/web_en/statistics/index.html • Bundesamt für Statistik (die Schweiz), https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home.html

<p>Tantárgy neve:</p> <p>Irányított önálló laborfoglalkozás fordítóknak II.</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN4405 Levelező: BTMFTL4405 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Tanszék Tantárgyelem: kötelező</p>
<p>Tárgyfelelős: Nagano Robin Lee, mesteroktató</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): Sasvári Anna, nyelvtanár</p>	
<p>Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)</p>	<p>Előfeltétel: BTMFT 3305</p>
<p>Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 4 óra/hét Levelező: 28 óra/félév</p>	<p>Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy</p>
<p>Kreditpont: 4</p>	<p>Munkarend: nappali / levelező</p>
<p>Tantárgy feladata és célja:</p>	

A tantárgy feladata a leendő fordítók támogatása abban, hogy képesek legyenek szakszerűen ellátni az írásbeli nyelvi feladatokat magyar nyelvre, valamint az írott forrásnyelvi szöveget tartalmilag pontosan és nyelviileg helyesen vissza tudják fordítani a segédeszközök, szótárak és adatbázisok segítségével.

A fordítási projektmunka célja, hogy a hallgatók ne csupán az önálló tevékenységként végzett fordítással, hanem munkafolyamatba ágyazott tevékenységgel is megismerkedjenek, ezáltal jobban megértsék a piaci igényeket. A projekt során rövidebb darabjait fordítják le, a fordítást előkészítik, az elkészült fordítást szerkesztik, fordítási útmutatót állítanak össze a munkafolyamatok fordítástechnológiai támogatásával kapcsolatban. **Fejlesztendő kompetenciák:**

tudás: Alaposan ismeri a terminológiai segédeszközöket (nyomtatott szótár, elektronikus szótár, szövegtárak, terminológiai szótár). Alaposan ismeri a fordítók számára fontos szoftvereket.

képesség: Képes a fordítási és tolmácsolási megbízásokat tematikusan előkészíteni. Képes használni a számítógépes fordítási és internetes kommunikációs eszközöket. Képes eligazodni a nyelvhelyességi, lexikográfiai és terminológiai segédeszközökben (elektronikus szótár, szövegtárak, kézikönyvek, terminológiai adatbázisok, tudásbázisok). Képes a fordítást és a lektorálást a fordítási útmutatók és terminológiai gyűjtemények készíteni.

attitűd: Nyitott a szakmai újdonságok iránt. Nyitott a szakmai és módszertani fejlesztések iránt, amelyek hatékonyabbá teszik a szakma fejlődésére. Rugalmasan alkalmazkodik a változó szakmai környezethez és munkafeltételekhez. Kreatív problémamegoldó tevékenységét és pályafutását. Fogékony a szakmai újításokra és a folyamatos szakmai továbbképzés igénye jellemzi.

autonómia és felelősség: A szakmát önállóan végzi, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel, képességekkel. Elfogadja a külső szakmai kritikát, amelyet elemez, és amelyből következtetéseket von le, a következtetések eredményeinek munkájában.

Tantárgy tematikus leírása:

1. Aktuális autentikus szövegek fordítása órán egyénileg és csoportmunkában.
2. A fordítás mint projektmunka, a fordító mint fordításszolgáltató
3. A fordítási projekt egyes feladatainak megbeszélése
4. A feladatok és szerepek kiosztása: mit csinál a projektvezető?
5. A fordító mint lektor (lektorálás gyakorlása, az elkészült fordítás ellenőrzésének technikái)
6. A fordító mint terminológus
7. A fordító mint vendormenedzser
8. A fordító mint utószervező
9. Technológia segédeszközök, CAT-eszközök és a gépi fordítás
10. Hallgatói prezentációk a projektmunka eredményeiről
11. A projekt eredményeinek megvitatása, fejlesztési javaslatok
12. Számonkérés: zárthelyi fordítás.
13. A zárthelyi fordítás eredményeinek megbeszélése.
14. Az ismeretek összefoglalása, a félév értékelése.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félév során a hallgatók óráról órára aktívan készülnek, több alkalommal értékelik saját és társaik munkáját, fordítási megbeszéléseket tartanak a projektmunka, ill. a lektorálás eredményeiről.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A hallgatók teljesítményének értékelése ötfokozatú skálán történik, az utolsó előtti héten teljesített zárthelyi fordítási feladatok órákon előadott prezentációk (30%) és az aktív órai részvétel (30%) alapján.

Kötelező irodalom:

5. Horváth Ildikó (szerk.) 2015. *A modern fordító és tolmács*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó (http://www.eltereader.hu/media/2017/01/Horvath_Modern-ford_READER.pdf, utolsó letöltés: 2018. június 24.)
6. A technológiával segített fordítás alapvetései (Proford, utolsó letöltés: 2018. június 24.) (http://proford.hu/proford/images/Pdf_files/A_technol%C3%B3gi%C3%A1val_seg%C3%ADtett_ford%C3%ADt%C3%A1s.pdf)
7. Austerlühl, Frank 2001. *Electronic Tools for Translators*. Manchester: St Jerome.
8. Training translation students to evaluate CAT tools using Eagles: a case study (2013. Marianne Starlander, Lucia Moraldo Vázquez, utolsó letöltés: 2018. június 24.) (<https://pdfs.semanticscholar.org/8b6f/45cc9b39a9bf8a29d1781f730d24210ca495.pdf>)

Ajánlott irodalom:

1. Riediger, Helmut 2007. *Suchstrategien und Suchwerkzeuge für ÜbersetzerInnen: Vorstellung des Tools „Terminator“*. Generaldirektion Übersetzung der Europäischen Kommission (DGT).
2. Kis Balázs–Mohácsi-Gorove Anna. 2008. *A fordító számítógépe*. Bicske: SZAK Kiadó.
3. Krings, Hans P. 2001. *Repairing texts: Empirical investigations of machine translation post-editing processes*. Ken, O.
4. Developing the Electronic Tools for Translators syllabus at Politehnica University of Timisoara (Daniel Dejica Carti)

https://ac.els-cdn.com/S1877042812018514/1-s2.0-S1877042812018514-main.pdf?_tid=c69198e2-2628-430f-be42f09b20186271&acdnat=1529832695_6a8a4aedb061bd68671db5fb26486972

Tantárgy neve: Szakmai gyakorlat	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN4406 Levelező: BTMFTL4406 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 0 óra/hét Levelező: 0 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 1	Munkarend: nappali / levelező

Tantárgy neve: Diplomamunka konzultáció II.	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN4409 Levelező: BTMFTL4409 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató; Nagano Robin Lee, mesteroktató; Dr. Tóth-Loesti Heidrun, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)	Előfeltétel: BTMFT3309
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 1 óra/hét Levelező: 7 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali / levelező

Tantárgy neve: Diplomamunka	Tantárgy Neptun kódja: Nappali: BTMFTN4410 Levelező: BTMFTL4410 Tárgyfelelős intézet: MFI Alkalmazott Nyelvészeti és Fordítástudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Dobos Csilla, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Mokrainé Orosz Angéla MBA, mesteroktató; Nagano Robin Lee, mesteroktató; Dr. Tóth-Loesti Heidru, anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2. év 2. félév (tavasz)	Előfeltétel: BTMFT3309, BTMFT4409
Óraszám/hét: gyakorlat Nappali: 0 óra/hét Levelező: 0 óra/félév	Számonkérés módja: Aláírás és gyakorlati jegy
Kreditpont: 10	Munkarend: nappali / levelező